НАРОДНА АРМІЯ

9 травня, 2018

#19 (5551)

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ НАД НАЦИЗМОМ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

У роки Другої світової війни українці воювали в арміях багатьох країн світу, протистоячи спільному ворогові — гітлерівській Німеччині та її союзникам стор. 18-22

13 ТРАВНЯ — ДЕНЬ МАТЕРІ

Фото Вікторії ЯСИНСЬКОЇ

ТРИЧІ ВОНА БУЛА НА МІСЦІ БОЮ, ОБХОДИЛА ВЗДОВЖ І ВПОПЕРЕК ТЕ ПОЛЕ, ДЕ ПРОЛИЛАСЯ СИНОВА КРОВ, І ВІРИЛА, ЩО ВІН ТАКИ ЖИВИЙ...

МАМА. МАБУТЬ, ЄДИНА ЛЮДИНА У СВІТІ, ЯКА, ПОПРИ СВОЮ ЖІНОЧУ ТЕНДІТНІСТЬ, ЗДАТНА ВИТЕРПІТИ НАДЛЮДСЬКІ МУКИ Й ВИРУШИТИ В САМЕ ПЕКЛО ЗАРАДИ ПОРЯТУНКУ ТА ЗАХИСТУ СВОЄЇ ДИТИНИ стор. 10

(Матеріали до Дня матері читайте також на стор. 14-15)

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

МІНІСТР ОБОРОНИ УКРАЇНИ СТЕПАН ПОЛТОРАК:

«РФ РОЗГОРНУЛА НА КОРДОНІ З УКРАЇНОЮ ПОТУЖНЕ УГРУПОВАННЯ, АЛЕ МИ ЗНАЄМО ЇЇ СЛАБКІ МІСЦЯ»

Скільки військ зосередила Росія на кордоні з Україною? Чи багато українських вояків усе ще перебуває в полоні терористів «Л/ДНР»? Яку ще зброю США може надати Україні в майбутньому? Про це та інше в інтерв'ю глави оборонного відомства OBOZREVATEL.UA стор. 2-3

УКРАЇНСЬКІ МОРПІХИ НЕ КИДАЮТЬ НА ВІТЕР НІ СЛІВ, НІ СНАРЯДІВ

Із цього опорника противника можна побачити неозброєним оком стор. 4

ТАНКОВА ШКОЛА В ХАРКОВІ ПОВЕРТАЄ СВОЮ КОЛИШНЮ ПОПУЛЯРНІСТЬ стор. 6-7

«МІСІЯ АВІАЦІЙНОЇ ПОЛІЦІЇ» НАД ЧОРНИМ МОРЕМ

Путінський режим дедалі більше обкладають «червоними прапорцями» стор. 8

«РОЗВІДНИК МАЄ ЗНАТИ, ЯК НЕ ПЕРЕТВОРИТИСЯ ІЗ МИСЛИВЦЯ НА ЗДОБИЧ»

Стати переможцем у престижному міжнародному конкурсі для спецпризначенців Андрію Жигаллові допоміг фронтовий досвід стор. 11

УВАГА: КОНКУРС!

У Збройних Силах України проходить Всеармійський конкурс серед військових медиків «Берегиня в погонах-2018» під гаслом: «Жіноча краса в однострої рятує життя» стор. 13

КРЕМЛЬ ПАРАНОЇДАЛЬНО БОЇТЬСЯ ПОВТОРЕННЯ «КОЛЬОРОВИХ» РЕВОЛЮЦІЙ У РОСІЇ

Керівник «Левада-Центру» Лев Гудков — про виставу під назвою «Вибори Путіна» та можливі сценарії дрейфу російського режиму в найближчі роки стор. 16

АВТОМОБІЛЬНА ТЕХНІКА ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Під час війни важливу роль відігравали саме автомобілі, які постачали на передову боєприпаси, продовольство, пальне, евакуйовували в тил поранених. «Народна армія» згадує про автівки, на яких радянським солдатам удалося «доїхати» до Перемоги. Водночас розповімо про автотранспорт супротивника, що їм протистояв стор. 20-21

ПЕТРО ПОРОШЕНКО: «В УМОВАХ, КОЛИ ЩОДНЯ ГИНУТЬ УКРАЇНЦІ, МИ ПОТРЕБУЄМО МИРОТВОРЦІВ ООН»

«Багато оглядачів думають, що ми тут, в Україні, маємо холодну війну. Я хочу розчарувати їх — це не холодна війна. Це — гаряча війна. І кожного дня в нас є загиблі мирні мешканці та українські солдати», — сказав Президент Петро Порошенко в інтерв'ю телеканалу CBS News, йдеться на сайті глави держави.

«І в цій ситуації, безумовно, нам потрібні миротворці», — зазначив Президент.

За його словами, вибори можливі після повної імплементації миротворчої операції.

Він також наголосив: «Неможливо, щоб миротворча місія проходила одночасно із перебуванням російських військ».

«Це інструмент для того, щоб здійснювати тиск на РФ, щоб вона вивела війська з окупованої території», — також зауважив він.

Глава держави зазначив, що представники армій країн — партнерів НАТО, всіх країн — членів НАТО запозичують досвід українських Збройних Сил. «Вони вчаться в нас найновішому досвіду гібридної війни проти Росії. А ми вчимося в них тактиці й стратегії стандартів НАТО. І це робить українську армію значно ефективнішою», — наголосив Петро Порошенко.

УКРАЇНА Й ТУРЕЧЧИНА СТВОРЯТЬ ВІЙСЬКОВО-ТРАНСПОРТНИЙ ЛІТАК ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО

Це було вирішено під час міжнародного аерокосмічного салона Eurasia-2018, на якому авіабудівну галузь України представляло ДП «Антонов», що входить до складу ДК «Укроборонпром», повідомляє прес-служба концерну.

У проекті передбачено, що новий авіатранспорт повністю відповідатиме стандартам НАТО як у частині обладнання, так і в тактиці застосування літака.

Ан-188 зможе перевозити вантаж вагою до 50 тонн: вертольоти, військове та будівельне обладнання, гуманітарні вантажі тощо. Крім того, у літак може вміститися до 300 солдатів.

Повітряне судно зможе робити посадку на різних аеродромах із короткими смугами 600–800 м.

«Це значно розширює кількість аеродромів, з яких він може застосовуватись, що забезпечує високу ефективність нової машини. Крім того, проект передбачає використання економічних сучасних турбореактивних двигунів, які забезпечують не тільки високу швидкість, а й значну дальність польоту», — сказано в повідомленні.

«УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД ЗДІЙСНИВ ВЕЛИЧЕЗНИЙ ВНЕСОК У ПЕРЕМОГУ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ»

Шановні українці, щиро вітаю вас із Днем пам'яті та примирення, а також Днем перемоги над нацизмом у Другій світовій війні!

Український народ здійснив величезний внесок у перемогу у Другій світовій війні. Але він також поніс і колосальні втрати, одні з найбільших у цій кривавій та невиправдано жорстокій трагедії. Дякуючи тим мільйонам сміливців, які полягли на полі бою із нацизмом, а також тим, кому вдалося вижити і завершити війну перемогою, ми з вами можемо бачити цей світ.

У ці дні ми вшановуємо пам'ять ветеранів тієї війни, її жертв. Віднедавна ця традиція, якій слідували десятиліття більшість європейських держав, стала унормованою і в Україні.

Ми повинні цінувати ратний подвиг, здійснений нашими рідними та земляками в роки воєнного лихоліття. Зараз український солдат і офіцер протистоїть агресору, який забув історичні висновки, уроки та наслідки загарбницької політики. Покоління синів, онуків та правнуків ветеранів Другої світової показало, що воно так само свято віддане громадянському обов'язку, і мужньо стало на захист Вітчизни. І це покоління правильно зрозуміло, за що саме воювали українці в ті часи.

Пам'ять нас робить сильнішими. А народ, який захищає свою країну, завжди перемагає!

Слава захисникам України різних часів!

Нехай мир та злагода панують на нашій землі!

Міністр оборони України
генерал армії України С. Т. ПОЛТОРАК

МІНІСТР ОБОРОНИ УКРАЇНИ СТЕПАН ПОЛТОРАК:

«РФ РОЗГОРНУЛА НА КОРДОНІ З УКРАЇНОЮ ПОТУЖНЕ УГРУПОВАННЯ, АЛЕ МИ ЗНАЄМО ЇЇ СЛАБКІ МІСЦЯ»

Скільки військ зосередила Росія на кордоні з Україною? Чи багато українських вояків усе ще перебуває в полоні терористів «Л/ДНР»? Яку ще зброю США може надати Україні в майбутньому? Коли Київ зможе реально претендувати на вступ у НАТО?

На ці та багато інших запитань в інтерв'ю OBOZREVATEL.UA відповів Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак

— Пане міністре, суспільство досить часто лякають широкомасштабним наступом Росії — то на Донецькому напрямку, то на Чернігівському. Темою часто спекулюють як експерти, так і чиновники. А що насправді? Яка у вас інформація?

— Нам із вами не варто мріяти, що Росія відмовилася від агресивної політики щодо України, — точно рано. РФ, окрім двох терористичних армійських корпусів, сформованих у Донецькій і Луганській областях, розгорнула потужне угруповання на кордоні з Україною. Там приблизно 80 тисяч особового складу, 900 танків, понад 1000 артсистем, більше як 400 установок залпового вогню. Росія відновила три армії, завданням яких за часів холодної війни було створювати напруженість у Європі.

На сьогодні, за даними розвідки, у Росії немає угруповання, що здатне провести повномасштабну агресію проти України. Але створена інфраструктура дає можливість наростити військовий ресурс у період від двох тижнів до двох місяців, в основному силами Західного й Південного військових округів.

— Західні аналітики стверджують, що Росія активно перебудовує армію, для чого потрібно ще два-три роки. Тільки після цього Кремль може зважитися на широкомасштабне вторгнення в якусь із сусідніх країн...

— РФ почала вкладати величезні кошти в розвиток своїх збройних сил не сьогодні, й тому має певні переваги, особливо в частині ядерного, ракетного потенціалу, авіації. У той же час «провисають» сухопутні війська.

Ми спостерігаємо за цим процесом, відстежуємо, яким шляхом рухається Росія, які загрози можуть виникнути і, звичайно, приймаємо адекватні рішення для максимального нівелювання загроз.

— Як російські військові будуть розв'язувати проблеми з людським ресурсом?

— За нашими даними, вони сьогодні намагаються серйозно підвищити мотивацію особового складу під час проходження служби в ЗС РФ, також особливе значення надають фінансам. Однак, незважаючи на все, ми знаємо, що ці проблеми залишаються занадто серйозними. Зокрема минулого року, під час проведення останніх навчань, у тому числі в Білорусії, у них були величезні труднощі з питань мобілізації та перевірки готовності мобілізаційного ресурсу.

— Міноборони РФ постійно вдосконалює вертикаль управління терористичними підрозділами, розставляючи кадрових офіцерів російської армії. Про що це свідчить?

— У «Л/ДНР» базуються два армійські підрозділи, сформовані з використанням російської техніки, матеріального й людського ресурсу. Вони підпорядковуються 8-й армії Південного військового округу РФ. Підготовка органів військового управління, штабів, військового складу, логістичного забезпечення, проведення навчань відбуваються за російськими стандартами. Згадані терористичні підрозділи беруть участь у комплексній програмі підготовки російських збройних сил і практично є частиною сил ЗС РФ.

Відбувається постійна ротація офіцерів регулярних військ РФ, і, наприклад, один із командирів, який формував конкретний корпус, сьогодні очолює 8-му армію РФ. На сьогодні переважна більшість офіцерів від командира взводу до командувача корпусом — це офіцери російських ЗС. Про більшість із них у нас є інформація, незважаючи на те, що вони змінюють свої прізвища, коли приїжджають у Донецьк і Луганськ.

— Який відсоток у цих підрозділах становлять місцеві жителі?

— У різні часи було по-різному. За нашими розрахунками, у терористичних угрупованнях на сьогодні місцевих приблизно 60%.

— Яка мотивація в місцевих? Фінансова?

— Росія створила такі економічні умови в Донецьку й Луганську, що вчорашнім шахтарям або селянам нікуди йти. Тому вони змушені податися в незаконні збройні формування для того, щоб заробити гроші. Це перша складова, а друга — інформаційна робота з населенням. Промивання мізків із ранку до вечора дає свій результат.

«МИ ДОВЕДЕМО В МІЖНАРОДНИХ СУДАХ, ЩО ТЕРОРИСТИ ДІЯЛИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО З УЧАСТЮ РФ»

— Чи зібрано достатню доказову базу для міжнародних судових процесів щодо воєнної агресії РФ проти України?

— Я не знаю у світі жодної країни, крім самої Росії, яка сумнівається в агресії цієї держави проти України. Однак над формуванням доказової бази ми працюємо з першого дня вторгнення російської армії, документуємо і участь військових РФ, і поставки озброєння, техніки, пального на територію Донецька й Луганська, і ми доведемо в міжнародних судах, що діяльність терористичних загонів здійснювалася безпосередньо з участю РФ.

— МО України отримує допомогу супутникової розвідки дружніх нам країн?

— Ми працюємо в цьому напрямку, усе це документується, відбувається фото- й відеозйомка, а також добуваються документи, розпорядження, накази супротивника, усе це збирається в масив доказів, який буде використано в судах.

— Скільки бійців ЗСУ перебуває зараз у полоні терористів?

— На жаль, на сьогодні в полоні 74 наших бійці, й кожен раз під час переговорів цим питанням займаються відповідні уповноважені та Служба безпеки України. Робимо все можливе, щоб обміняти наших воїнів. На жаль, керівники так званих військових підрозділів «Л/ДНР» віддають не всіх військових. Найчастіше вони не відпускають стійких хлопців, пробують спочатку їх зламати.

— З огляду на «стокгольмський синдром» одного народного депутата, маю поставити питання про вербування полонених? Ви співпрацюєте в цьому напрямку з СБУ?

ПІД ЧАС ОПЕРАЦІЇ «ПІВНІЧНИЙ СОКІЛ» НАШІ ЛЬОТЧИКИ НАЛІТАЛИ У ПОЛЯРНОМУ НЕБІ ПОНАД СТО ГОДИН

Днями український військово-транспортний літак Іл-76МД повернувся з арктичного відрядження. Це була вже десята українсько-данська операція — «Північний сокіл-2018». І знову екіпажі Повітряних Сил ЗС України встановили за Полярним колом певний рекорд. Цього разу з авіабази ВПС США «Туле» на данську полярну станцію «Норд» перевезено 718588 літрів пального та понад 25 тонн вантажу.

Данці не ставлять перед українцями захмарних цілей. Щороку завдання операції незмінні — перевезення півмільйона літрів пального та кілька десятків тонн вантажу. Але українці щороку нарощують темп. Кажуть, коли дозволяє погода і техніка не підводить, то чому б не літати?

Чотири тижні польотів в екстремальних умовах Арктики вкотре підтвердили професійність українських пілотів та високу довіру західних партнерів до військових льотчиків Повітряних Сил. Надійність та стабільність, яку щоразу демонструють екіпажі бригади транспортної авіації, свідчать про високу майстерність під час здійснення польотів у важких полярних кліматичних умовах.

Протягом арктичного відрядження наші льотчики налітали у полярному небі понад сто годин, здійснили більше 25 рейсів з авіабази ВПС США «Туле» на данську полярну станцію «Норд» і стільки ж у зворотному напрямку.

Попри високу інтенсивність експлуатації, літак відпрацював у небі Гренландії без технічних збоїв. Безумовно, в цьому — величезна заслуга фахівців технічного складу, які в лютий мороз та сильний вітер «зігрівали» крилату машину.

Цього року операцією керував полковник Сергій Артеменко.

— Ми щодня виконували по два рейси, — розповідає керівник операції. — Обмежена видимість, місцевість без візуальних прив'язок, магнітне відхилення, віддаленість запасних аеродромів, швидка зміна метеорологічних умов, складне обслуговування авіаційної техніки та обмежена кількість наземних навігаційних засобів — у таких умовах це складне завдання.

Американські, канадські та данські військові транспортники С-130 та С-17 теж можуть здійснювати польоти на станцію «Норд», але поступаються українському Іл-76МД: «Геркулес» (С-130) менш місткий за габаритами, а «Глобмастер» (С-17) не має кранового обладнання для перевезення великогабаритних цистерн.

Інша проблема для іноземних військових літаків — сильні морози, значна зміна температури. Це ті чинники, які можуть спричинити відмови техніки. А от у С-17, який переважає Іл-76МД за розмірами, надто низьке розташування двигунів. За таких складних умов посадки, як на «Норді», це загрожує йому аварією, адже замість твердої бетонки на північній станції «полярна ґрунтівка» — суміш криги та вулканічної маси.

Українські авіатори за час чергової, десятої, операції зміцнили міжнародний авторитет країни та заробили для ПС чималі кошти, які планують витратити на продовження ресурсу авіаційної техніки та відновлення парку літальних апаратів Повітряних Сил.

Юрій ІГНАТ

Міністр оборони України Степан Полторак

— Така загроза завжди є, робота з екс-полоненими відбувається.

— Який відсоток небойових втрат?

— З початку агресії ЗСУ втратили 3332 людини, з них бойові втрати — це 2394 особи, небойові — 938.

Хочу зазначити, що причини небойових втрат різні, починаючи від хвороб, дорожньо-транспортних пригод, порушень правил безпеки... суїциду, на жаль, таке явище теж є, уживання спиртних напоїв.

«ІЗ 33 КРАЇН ЄВРОПИ УКРАЇНА ЗАЙМАЄ ВОСЬМЕ МІСЦЕ ЗА РІВНЕМ РОЗВИТКУ ЗС»

— Чи вдалося досягти реальних успіхів у реформі ЗСУ?

— Знаєте, перше наше досягнення, що ми змогли зупинити Росію на нинішній лінії розмежування.

Нам удалося перебудуватися: починаючи від опрацювання разом із нашими партнерами по Альянсу документів стратегічного планування до їхньої імплементації.

Один з основних документів, над яким працюємо, — це Стратегічний оборонний бюлетень. Маю велику надію, що найближчим часом буде ухвалено закон «Про національну безпеку», який на законодавчому рівні закріпить наше бажання вступити в Альянс, а також зафіксує пріоритети.

Ми провели величезну роботу з реформування органів військового управління, створення й зміцнення нових видів Збройних Сил. Зараз працюємо над підвищенням бойових можливостей ЗСУ. Якщо минулого року на закупівлю озброєнь виділено близько 8 млрд грн, то 2018 року — це 15 млрд. Значно покращено стан комплектування ЗСУ.

За 2016–2017 роки у війська прибуло майже 120 тисяч військовослужбовців контрактної служби. Крім того, нами створено оперативний резерв у кількості 150 тисяч осіб, і з ними проводять постійні заняття. Цей мобілізаційний ресурс перебуває на обліку як у військових частинах, так і у військкоматах. Практично відновлено облік мобілізаційного ресурсу, який на початку агресії був практично відсутній, саме тому ми допускали певні помилки на початку мобілізації 2014 року.

Для якісних навчань особового складу треба розвивати інфраструктуру, створювати сучасні центри. У нас відбувається будівництво трьох містечок і 184 гуртожитків для розміщення військовослужбовців-контрактників.

Практично змінили рівень підготовки наших військових: кількість навчань було збільшено на 65% порівняно з минулим роком. За цей період ми підготували понад 10 батальйонів за стандартами Альянсу, більше як 25 рот, а також підготували 1500 інструкторів.

Значно підвищився рівень логістичного забезпечення ЗСУ. Мова йде не тільки про реформу харчування та речового забезпечення.

У цілому майже 90% завдань, запланованих Стратегічним оборонним бюлетенем, ми виконали, це при активній фазі реформування ЗСУ в 2017–2018 роках.

— Альянс має претензії до реформування українського війська? Відкритий збройний конфлікт на Сході України — єдина проблема для вступу в Альянс?

— Хибна думка, що головним фактором при вступі в Альянс є лише стан ЗС. В Альянс вступає вся країна — тестується стан її економіки, відкритість суспільства, чесність судів, також і рівень ЗСУ.

Останні європейські дослідження свідчать, що серед 33 європейських країн Україна посідає восьме місце за рівнем розвитку збройних сил. На першому місці — Франція, далі — Великобританія, Німеччина, попереду нас Італія, Іспанія, Польща та Греція, десятку закривають Швеція й Чехія.

Якщо говорити про країни, які не є членами НАТО, то Україна взагалі перебуває на першому місці.

У нас тісні зв'язки з Альянсом. Зараз, наприклад, тільки інструкторів НАТО працює в Україні 500 із шести країн, і вони готують наші підрозділи.

Наші колеги оцінюють досить високо рівень готовності ЗСУ. Я в лютому зустрічався в США зі своїм колегою Джеймсом Меттісом. Якби наші партнери були незадоволені якістю змін в армії, ми не отримували б допомогу. А вони практично повністю виконують свої зобов'язання щодо підтримки ЗСУ. За час війни тільки США надали нам допомогу на $800 млн. 2018 рік стане особливо чутливим і, сподіваюся, дасть можливість значно підвищити рівень оборонної здатності.

Додам, що під час зустрічі з Меттісом ми побачили, що наші американські колеги готові до розширення співробітництва.

— Яку зброю, крім Javelin, ви просили в США?

— Ви знаєте, нам потрібно підвищити рівень готовності наших повітряних сил, протиповітряної оборони.

— А це правда, що систему ППО навколо Києва переобладнано за кошти «Рошен»?

— Це правда. Була допомога від компанії «Рошен» на переобладнання, ремонт комплексів протиповітряної оборони.

Свого часу Україна мала три кільця протиповітряної оборони. Потім був період, коли стратеги думали, що немає ніякої загрози, і зброю було продано або знищено, хоча, до речі, вона не була старою. Наприклад, 300-й комплекс стоїть на озброєнні більшості військових частин ППО РФ.

Сьогодні ми повинні зосередити свою увагу на кількох напрямках: створення комплексів ППО, систем залпового вогню, артилерійських систем, сучасних протитанкових засобів, засобів радіоелектронної боротьби. Усі ці компоненти забезпечують успіх у веденні бойових дій.

— Що не вдалося зробити?

— Ми планували до 2020 року досягти стандартів НАТО. До кінця 2018 року повинні завершити реформування міністерства й потім зосередитися на ЗСУ. У цілому йдемо за планом, але потрібно ухвалити певні рішення на законодавчому рівні.

Приклад: створення військової поліції — ухвалення закону затягується.

— Чому?

— Думаю, що інші правоохоронні органи намагаються не дати створити таку структуру, яка є у всіх армій країн НАТО. Деякі закони не ухвалюють вчасно, тому трохи запізнюємося.

Загалом я не бачу великих загроз із невиконанням наших планів з реформування ЗСУ до кінця 2020 року. За винятком проблем із переоснащенням, тому що фінансовий ресурс поки що не дає нам можливості перейти на нові зразки озброєнь за стандартами НАТО.

Це тривала робота, реформа продовжуватиметься й після 2020 року. У нас є сусід — Польща, яка вже в Альянсі 20 років, і в них більшість озброєнь радянського зразка, хоча вони вже частково перейшли на стандарти НАТО. Це при тому, що Польща має серйозний фінансовий потенціал.

Ми, як і обіцяли, із січня 2019 року переходимо на абсолютно нову форму роботи Міноборони, яка передбачає цивільний контроль над ЗСУ.

— Тобто ви будете цивільним міністром?

— Я не знаю, хто буде на цій посаді, але вона буде цивільною. Одним зі своїх основних завдань бачу підготовку МО до цього. Зараз міняємо структуру міністерства, реформуємо системи підбору кадрів, роботу з особовим складом, готуємо персонал для успішного виконання завдань.

Важливим питанням є реформа освітньої системи ЗСУ. У принципі, це один з основних пріоритетів, тому що, не маючи якісно підготовленого офіцера, говорити про майбутнє армії досить важко.

УКРАЇНСЬКІ МОРПІХИ НЕ КИДАЮТЬ НА ВІТЕР НІ СЛІВ, НІ СНАРЯДІВ

ІЗ ЦЬОГО ОПОРНИКА ПРОТИВНИКА МОЖНА ПОБАЧИТИ НЕОЗБРОЄНИМ ОКОМ

Війна — це також і сотні тонн та кубометрів ґрунту, зрушеного працелюбними руками наших солдатів. Тут безвідмовно діє стара військова аксіома: чим глибший окоп та бліндаж, тим безпечніше

Життєлюб Євген

Мрійливий Ельвін

Оптиміст Євген

Водяне — селище неподалік Маріуполя, яке не зникає зі стрічки новин. Кожного дня тут ворожі обстріли. Стрілецьке озброєння, гранатомети, великокаліберні кулемети, а часом і важка артилерія. Ворог б'є з такого арсеналу по наших позиціях, що неподалік селища, і вночі, і білої днини. Ми читаємо в газеті, переглядаємо телесюжети про події, які відбуваються тут, вражаємося статистиці та кількості «братерських» боєприпасів, які прилітають сюди від російсько-окупаційних військ. Та не завжди замислюємося, ким є ті люди, які цілодобово тримають оборону і в люті морози, і в спеку? Хто ті мужні воїни, які стримують всю цю російську навалу? Вони — звичайні українці, які через російську агресію обрали долю захисника держави. Про себе вони жартома кажуть: «Ми команда 20+ або 30-». Маючи тверді патріотичні погляди та веселу вдачу, вони підписали контракт та поповнили лави морських піхотинців

— Наша позиція — одна з найближчих до окупантів, — розповідає морський піхотинець Артем. — Останнім часом вони почали нас частенько обстрілювати. Напевно, в них або ротація, або чергове підвезення «гуманітарного вантажу». Днями по нашій позиції прилетіло близько двадцяти снарядів з ручного протитанкового гранатомета та кілька десятків ВОГів від АГС-17. Крім цього, по нас з того боку нещодавно працював 120-міліметровий міномет та ствольна артилерія.

Нерідко після вогню морпіхів у відповідь до позицій бойовиків один за одним під'їжджають санітарні автомобілі, щоб вивезти вбитих та поранених адептів «руского міра»

Наші бійці намагаються дотримуватися Мінських домовленостей. Але коли ворог надто нахабніє, і його обстріли загрожують життю наших захисників, морські піхотинці відкривають вогонь у відповідь. Як правило, наша відповідь є влучною та ефективною. Бо морпіхи не кидають на вітер ні слів, ні снарядів. Нерідко після нашого вогню до позицій бойовиків один за одним під'їжджають санітарні автомобілі, щоб вивезти вбитих та поранених адептів «руского міра».

Вільного часу в наших захисників практично немає. Між обстрілами наші хлопці чистять зброю, постійно вдосконалюють свої укріплення. Бо війна — це також і сотні тонн та кубометрів ґрунту, зрушеного працелюбними руками наших солдатів. Тут безвідмовно діє стара військова аксіома: чим глибший окоп та бліндаж, тим безпечніше для особового складу.

З цього опорника противника можна побачити майже неозброєним оком. Наші спостерігачі в режимі 24/7 слідкують за всіма пересуваннями ворога.

— Ми безперервно спостерігаємо за тим, що відбувається на ворожих позиціях, — розповів морський піхотинець Євген. — Усе фіксується. Ми бачимо, де ворог облаштовує нові вогневі позиції, встановлює свої секрети та спостерігачів. У разі потреби ми знаємо, куди «насипати» «вітальних листівок»...

Звичайно, тут вижити просто неможливо без дружби, взаємодопомоги і взаємоповаги. Військове братерство та принцип «один за всіх, і всі за одного» на цьому опорнику є не гаслом а радше нормою життя.

— Днями один із наших товаришів отримав легке поранення, — розповів морський піхотинець. — Ми знаємо, що він зараз у шпиталі і, попри операцію, вже хоче повернутися. Каже, що осколок ворожої міни, який і досі залишається в ньому, не буде заважати йому тримати оборону.

А ще хлопці мріють після нашої перемоги над окупантом зустрітись у такому ж складі десь на березі Азовського моря. З родинами і дітьми. І не говорити про війну, а радіти тому миру і країні, яку вони відвоювали для себе, своїх рідних і всіх громадян нашої держави.

Тарас ГРЕНЬ

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ!

Сержант Олександр П. — командир мотопіхотного взводу. На війні — від самого її початку. Опорний пункт, який утримує його підрозділ, ворогу мов кістка поперек горла

Старшина Микола І. — головний сержант мотопіхотної роти. До війни більше десяти років працював бригадиром на залізниці. Сьогодні ж захищає Батьківщину. До речі, його старший син — військовослужбовець Національної гвардії

Підрозділ Дмитра утримує позиції неподалік Мар'їнки. Випускник Національної академії сухопутних військ 2016 року швидко набув бойового досвіду

Старший солдат Вадим Ш. — призер чемпіонату Збройних Сил з армреслінгу. Все своє життя любить спорт. Не залишає його і на передовій. Разом із товаришами і тут обладнав спортивний майданчик

В активі Романа Васильовича солідний досвід служби на керівних посадах в органах правопорядку. Наразі він уже два роки на передовій зі своїм підрозділом стримує ворога на Сході країни

Прапорщик Сергій Н. свого часу служив в авіаційній частині, а понад два роки тому перевівся в механізовану бригаду. За цей час став досвідченим піхотинцем, а ще час від часу радує побратимів смачними домашніми стравами

Сержант Валентин З. протягом двох років виконує бойові завдання у складі мотопіхотного підрозділу. Вдома на Чернігівщині на повернення дідуся з нетерпінням очікують троє онуків. Саме заради них Валентин і боронить рідну країну зі зброєю в руках

Командир взводу капітан Сергій С. на війну потрапив із першою хвилею мобілізації. Після року служби поїхав додому на Кіровоградщину, але за місяць повернувся до своїх бійців

Спочатку Олександр за мобілізацією служив у 95-й бригаді. Згодом підписав контракт, нині у складі механізованого підрозділу захищає Мар'їнку

ТАНКОВА ШКОЛА В ХАРКОВІ ПОВЕРТАЄ СВОЮ КОЛИШНЮ ПОПУЛЯРНІСТЬ

19 липня 2017 року вийшла постанова Кабінету Міністрів України № 549, згідно з якої була розпочата реорганізація факультету військової підготовки імені Верховної Ради України Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» у Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Які зміни відбулися в навчальному процесі військового вишу? В чому особливості відбору кандидатів на навчання? Як почуваються у стінах навчального закладу курсанти — учасники АТО? Відповіді на ці запитання наш спеціальний кореспондент шукав у відродженому військовому інституті

ПРОБЛЕМИ Є, АЛЕ ПІДСТАВ ДЛЯ ОПТИМІЗМУ БІЛЬШЕ

Перша ж зустріч в Інституті танкових військ мене неабияк здивувала. Навчальний відділ вишу очолює жінка — підполковник Ганна Каракуркчі. Уродженка Костянтинівки Донецької області, в родині якої військових не було, ще у старших класах поставила собі за мету стати офіцером

— Коли навесні 1999 року я приїхала в Харків і побачила курсантів, які строєм крокували вулицею міста, моє бажання бути серед них лише посилилося, — розповідає Ганна Володимирівна. — Того ж літа я вступила на факультет радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки Харківського військового університету.

Якщо цього року з вишу до війська відправляться 22 випускники, то нинішнього року на факультет озброєння та військової техніки планується прийняти вже в кілька разів більше вступників

2003 року ХВУ ліквідували, тож Ганна закінчувала навчання вже в Інституті танкових військ. Лейтенантські зірочки отримала разом із золотою медаллю.

Підполковник Ганна Каракуркчі

Керівництво навчального закладу залишило випускницю працювати у виші викладачем. Згодом офіцер була переведена в науково-дослідну лабораторію, яку незабаром й очолила. Захистила кандидатську і з лютого нинішнього року підполковник Каракуркчі — керівник навчального відділу.

— Десь у глибині душі ми всі відчували, що факультет колись знову переформатують в інститут, — розповідає Ганна Володимирівна. — Матеріально-технічну базу вдалося не лише зберегти, а й розширити. Навчально-тренувальні комплекси, лабораторії практичних занять і створений невеликий навчально-тренувальний комплекс у Подвірках — усе це працює. На жаль, ми втратили свого часу полігон у Малинівці, але вже прийнято рішення на державному рівні про його повернення інституту з подальшою модернізацією.

Важливою складовою навчального процесу є стажування курсантів в ремонтних частинах, де відновлюють техніку, що була пошкоджена в районі бойових дій. Деякі з майбутніх офіцерів навіть отримали нагороди за участь в підготовці техніки для частин з передової.

За словами підполковника Каракуркчі, в навчальному закладі стараються поповнити кафедри викладачами з бойовим досвідом. Одним із таких офіцерів є підполковник Олександр Косарєв, старший викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін. Олександр Владиславович, який, до речі, свого часу був командиром курсантського взводу, де навчався Герой України Євген Межевікін, займався забезпеченням ремонтних частин та підрозділів запасними частинами. Часто-густо це доводилося виконувати під ворожими обстрілами. Евакуація пошкодженої броньованої техніки з передової теж входила в перелік обов'язків підполковника Косарєва.

— Досвід таких бойових офіцерів важко переоцінити в навчальному процесі, — говорить Ганна Каракуркчі. — На сьогодні їх на кафедрах уже майже сорок відсотків.

Поговорили ми з Ганною Володимирівною й про престижність навчального закладу. Якщо цього року з вишу до війська відправляться 22 випускники, то нинішнього року на факультет озброєння та військової техніки планується прийняти вже в кілька разів більше вступників.

Дев'яносто п'ять відсотків курсантів інституту танкових військ знають про службу у війську не з чужих слів. За словами підполковника Каракуркчі, вони більш вмотивовані та організовані. Вчорашні ж школярі лише після другого курсу налаштовуються на серйозне навчання і «вростають» у майбутню професію.

У навчальному закладі не безпідставно вважають, що відродження інституту сприятиме підвищенню престижу професій, яким тут навчають.

Підполковник Леонід Кураш зі своїм «Фердінандом»

«ЇХАВ У РАЙОН АТО НА ТРИ ДНІ, А ПРОБУВ ТАМ ПІВТОРА РОКУ»

ПОВЕРНУВШИСЬ З ВІЙНИ, ВИПУСКНИК ІНСТИТУТУ ЗАЙМАЄТЬСЯ ВДОСКОНАЛЕННЯМ МАТЕРІАЛЬНОЇ БАЗИ РІДНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

До призова в армію Леонід Кураш набув цивільний фах меліоратора. Але строкова служба в танковій частині круто змінила його долю. По закінченні школи прапорщиків він через брак офіцерів рік обіймав посаду командира танкового взводу. А потім за пропозицією комбата Олександра Івановича Богачова (який нині викладає в Національній академії сухопутних військ у Львові) вступив у Харківський інститут танкових військ

Війна на Сході країни застала Леоніда Кураша на посаді начальника штабу батальйону забезпечення навчального процесу альма-матер. 14 квітня 2014 року керівництво вишу відрядило офіцера з БТРом та екіпажем на три дні до Ізюма супроводжувати військове керівництво. По закінченні виконання завдання екіпажу «нарізали» низку завдань і підпорядкували іншій частині.

Сержант Ілля Федоров, молодший сержант Анатолій Савенко та курсант Сергій Железнов (зліва направо)

Молодші сержанти Михайло Гончар, Дмитро Павленко та Олександр Нечаєв на занятті з танкового озброєння та військової техніки

ВИКЛАДАЧ КАФЕДРИ БРОНЕТАНКОВОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ 68-РІЧНИЙ ПОЛКОВНИК У ВІДСТАВЦІ ВАЛЕРІЙ БАБЕНКО:

«ДЛЯ МЕНЕ ВЕЛИКА ЧЕСТЬ НАВЧАТИ ТА ВИХОВУВАТИ КУРСАНТІВ-ФРОНТОВИКІВ»

Хай вибачають курсанти факультету РХБЗ та екологічної безпеки (про них газета ще обов'язково розповість), але сьогодні йтиметься про тих, хто обрав професію танкіста в рік відновлення інституту. Серед першокурсників чимало хлопців, які пройшли найпекельніші точки антитерористичної операції на Донбасі. А особливість їхнього вибору в тому, що вони зробили свій крок до майбутньої професії цілком свідомо, добре розуміючи, що в разі затяжної агресії проти України вони ще повернуться на передову

Курсанти-фронтовики вирізняються із загалу не лише нагородами на формі та виправкою. На заняттях за спеціальністю вони намагаються достеменно розібратися в тих питаннях, які пропустили повз вуха в навчальних центрах, а з математики консультуються у вчорашніх школярів, бо в них знання свіжіші. Майже в кожного з них своя історія вступу в інститут. І лише в чотирьох колишніх бійців окремої механізованої бригади імені Чорних Запорожців є свій «хрещений батько» в обранні навчального закладу — командир батальйону майор Володимир Наляжний.

— Наш комбат, окрім того, що є взірцем у службі і ставленні до підлеглих, також колись закінчив цей інститут, — розповідає сержант Сергій Архипов, уродженець Луганської області. — Фанатична відданість Володимира Миколайовича професії танкіста справила на мене й моїх товаришів неабияке враження. Проводжали нас до Харкова всім батальйоном просто з «нуля» під Авдіївкою.

Наприкінці січня — на початку лютого минулого року ворог танковою атакою намагався прорвати оборону бригади в районі промзони. Нашим довелось підтягнути з другої лінії оборони танки та дати відсіч зухвалим діям агресора. Майже тиждень бійці бригади стримували терористів. За сміливість та рішучість, виявлені під час того протистояння з ворогом, старший механік-водій Архипов був нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Фронтовий побратим Сергія молодший сержант Анатолій Савенко теж вирішив стати офіцером під впливом комбата Наляжного.

— Обожнюю практичні заняття на техніці, — зізнається Анатолій. — Докладу всіх зусиль у навчанні, щоб по закінченні інституту мати право вибирати місце служби. Мрію повернутися в свою бригаду.

Криворіжанин сержант Артем Ткаченко навчався в Національній металургійній академії, але одного дня 2014 року вирішив підписати контракт зі Збройними Силами України на службу в танковій бригаді.

— Мої дід, дядько і батько служили, а коли у країну прийшла війна, то я вирішив, що буду кориснішим в армії, — пояснює своє рішення Артем. — По закінченні навчального центру служив механіком-водієм, а після прискореного навчання став командиром танка.

Сержант Ткаченко брав участь у боях під Слов'янськом, але найважче було в районі Дебальцевого, де його танк з лівого борту підірвався на «теемці».

Сержант Артем Ткаченко навчався в Національній металургійній академії, але 2014 року вирішив підписати контракт зі Збройними Силами України на службу

— Саме під час війни я зрозумів, що без армії та танків уже не зможу жити, — розповідає Артем. — Для мене прикладом теж був випускник нашого інституту — командир роти старший лейтенант Олександр Андрєєв. Його батько — полковник Володимир Олександрович Андрєєв — нині заступник начальника інституту з озброєння.

Короткі розмови з курсантами відбуваються під час практичного заняття на техніці на відкритому майданчику. Помічаю, як досвідчений сержант щось емоційно пояснює худорлявому хлопчині, вигляд якого видає в ньому вчорашнього школяра. І таких пар на майданчику кілька. Йде звичний процес, коли фронтовики діляться досвідом.

— Полковник у відставці Валерій Павлович Бабенко, — відрекомендовується мені керівник заняття. — Знаєте, ці хлопці — не прості курсанти, вони — герої, які мужньо протистояли на фронті ворогу, а у важкий для країни час вирішили стати її професійними захисниками. Вважаю за честь навчати їх та виховувати.

У цей час до майданчика з навчальною технікою у супроводі офіцера підійшла група екскурсантів-школярів. Теж важливий аспект життя та діяльності військового інституту: тут намагаються різноманітними способами знайомити харківську молодь із навчальним закладом, пропагувати професію захисника.

Тим часом я спілкуюся із командиром курсантської групи сержантом Іллею Федоровим, уродженцем Донецької області. Він призивався у бригаду ВДВ ще за два роки до війни, здійснив 18 стрибків з парашутом, тоді ж і контракт підписав. З початком АТО брав участь в боях під Слов'янськом, Ямполем, Шахтарськом…

2016 року, коли сержант Федоров тимчасово виконував обов'язки командира взводу, його з 18 підлеглими доправили в промзону Авдіївки на підсилення іншої десантної частини.

— Гаряче було з перших днів нашого перебування там, — розповідає Ілля. — Ворог цілий тиждень цілодобово гатив з усіх видів озброєння. Не зміг уберегтися від мінометного обстрілу — в один із днів мене контузило.

Після одужання сержант Федоров разом із підрозділом стримував ворога під Зайцевим. Звідти й поїхав вступати до танкового вишу.

— Мати з сестрою підтримали мій вибір, — говорить сержант Федоров — Звісно, скучаю за ними, адже спілкуюся лише телефоном.

Ілля вже встиг створити сім'ю. Разом із дружиною, яка теж із Донеччини, виховує маленьку доньку.

Кавалер ордена «За мужність» III ступеня Михайло Гончар та його однокурсники Дмитро Павленко і Олександр Нечаєв пройшли пекло Іловайська, харків'янин Олег Фатєєв набув бойовий досвід на Маріупольському напрямку, його земляк Сергій Железнов воював під Мар'їнкою… У всіх цих хлопців та їхніх товаришів свій шлях до лейтенантських зірок, але їх об'єднує вірність професії, яку вони набувають у славетному навчальному закладі танкових військ.

— Їхав у район проведення антитерористичної операції на три дні, а пробув там півтора року, — розповідає підполковник Кураш. — Повернувся до Харкова лише 8 жовтня 2015-го.

Офіцеру дали в підпорядкування ще чотири БТРи, і таким чином сформована бронегрупа Кураша виконувала різноманітні завдання по всій лінії фронту, забезпечуючи переміщення спеціальних команд.

— В основному передислокація відбувалася вночі, щоб уникнути спостережливих очей, — продовжує розповідь Леонід Степанович. — Я й досі вночі погано сплю, постійно очікую команду на виїзд.

Одного разу група Кураша під Горлівкою потрапила під інтенсивний ворожий гранатометний вогонь. На командирському БТРі, якого охрестили «Фердинанд», гранатою була пошкоджена башта. Дісталося й вантажівці, що їхала слідом. На жаль, без жертв не обійшлося.

Екіпажі бронегрупи Кураша забезпечували й відхід наших частин з-під Дебальцевого взимку 2015-го, брали участь в антиснайперських операціях від Красногорівки до Щастя, евакуйовували поранених, доставляли боєприпаси та продовольство.

— З багатьма моїми «пасажирами» до цієї пори підтримую зв'язок, — усміхається підполковник Кураш. — Деякі з них і по сьогодні на передовій.

Нині Леонід Степанович — старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії інституту. Всі свої знання, багаторічний досвід служби та участі в АТО спрямовує на вдосконалення навчального процесу. З колегами по підрозділу завершує роботу зі створення унікального навчального тренажера, завдяки якому курсанти матимуть змогу набути навички евакуації з танка в разі його затоплення під час підводного водіння.

— Тренажер розміщуватиметься в басейні й мало чим буде відрізнятися від реального танка, — розповідає підполковник Кураш. — На момент затоплення бойової машини екіпаж виконує дії з евакуації: використовує протигази «ІП-5», поступово заповнює бойову машину водою і залишає її. За діями екіпажу за допомогою відеокамер спостерігатиме керівник заняття. На випадок виникнення паніки в діях будь-якого члена екіпажу він зможе здійснити екстрене відведення води. Тренажер допоможе не лише відпрацювати дії з евакуації з затопленого танка, а й покращити психологічну підготовку курсантів.

За словами Леоніда Кураша, який, до речі, є лауреатом XVII обласного конкурсу «Вища школа Харківщини — найкращі імена», це лише один з пунктів чималого плану колективу науково-дослідної лабораторії щодо покращення матеріально-навчальної бази вишу.

Матеріали сторінок підготував Олександр ТЕРЕВЕРКО

Американські есмінці типу «Орлі Бьорк» — часті гості у Чорному морі

Канадські «Хорнети» (А/F-18) на авіабазі імені Міхайла Когельнічану

«МІСІЯ АВІАЦІЙНОЇ ПОЛІЦІЇ» НАД ЧОРНИМ МОРЕМ

ПУТІНСЬКИЙ РЕЖИМ ДЕДАЛІ БІЛЬШЕ ОБКЛАДАЮТЬ «ЧЕРВОНИМИ ПРАПОРЦЯМИ»

Як повідомляє прес-служба британських Королівських військово-повітряних сил (ВПС), починаючи з 1 травня нинішнього року один з їхніх підрозділів, озброєних сучасними винищувачами типу Typhoon, розпочинає місію з охорони повітряного простору над Чорним морем у рамках так званої місії авіаційної поліції. Тобто в басейні Чорного моря триває реалізація програми НАТО, аналогічна програмі щодо здійснення ППО балтійських країн

Можна впевнено передбачити, що в акваторії Чорного моря відтепер стане набагато безпечніше, ніж це було ще донедавна, коли літаки бойової авіації Росії почувалися в цьому регіоні такими собі безкарними хуліганами. Як відомо, вони не раз показово демонстрували нехтування будь-якими загальними нормами поводження у відкритих міжнародних водах та небі.

Для України, яка фактично протистоїть російській агресії та якої це стосується напряму, така місія, безумовно, має позитивно відбитися на рівні безпеки її південних морських та повітряних кордонів.

Наша газета в попередніх номерах уже розповідала про випадки повітряного бандитизму з боку ВКС Росії в повітрі над міжнародними водами в акваторії Чорного моря (мова йшла про літак-розвідник ВМС США P-8A Poseidon, стратегічний БпЛА-розвідник типу RQ-4 Global Hawk і російські винищувачі типу Су-27 та Су-30, які виконували стосовно літальних апаратів ВМС та ВПС США агресивні дії). І про те, що насправді приховується за цим нахабством і дикунством.

Зазвичай такі акції щодо літальних апаратів країн — членів НАТО, зокрема літаків ВПС та ВМС США поблизу Криму, а також у північно-західній частині Чорного моря стосовно кораблів і літаків України закінчуються демонстративним порушенням із боку російської військової авіації міжнародних норм і стандартів використання повітряного й морського простору, а також випадками так званого критично дозволеного (безпечного) зближення на рівні виникнення реальної загрози зіткнення (катастрофи). До того ж російські пілоти зазвичай імітують повітряну атаку та інші елементи так званого перехоплення повітряної цілі, виявляючи свою агресивність і пихатість.

Відтепер, після того як «обкатана» над Балтикою програма НАТО щодо ППО прибалтійських країн почне реалізовуватися вже й над Чорним морем, показувати в повітрі такі «вистави» на своїх бойових літаках росіянам стане набагато складніше.

На поширеному ВПС США відео в січні 2018 року добре видно, як наприкінці листопада та в середині грудня минулого року пара американських винищувачів, до речі, навіть не новітніх, типу F-22 чи F-35, а старих, добре відомих McDonnell Douglas F-15 Eagle (1974–1975 років розробки) зі складу підрозділу авіаційної поліції, розміщеного на авіабазі НАТО в Прибалтиці, не особливо поспішаючи, доганяють і перехоплюють пару російських «новітніх» Су-30 над Балтійським морем. Я не думаю, що із цього погляду британські винищувачі Typhoon із румунської авіабази імені Міхайла Когельнічану на півдні країни (де вони пройшли відповідну акредитацію НАТО й базуються нині), будуть менш ефективними, ніж американські Eagle в Прибалтиці.

Агресивну поведінку російських ВПС у міжнародному повітряному просторі над акваторіями, які безпосередньо омивають українські береги або прилягають до них, а також до анексованих та окупованих територій, можна пояснити.

І, по-третє, улаштування різноманітних інцидентів з участю російських військовиків поблизу кордонів своїх сусідів, також із літальними апаратами НАТО, з погляду нинішнього кремлівського режиму є своєрідним «позначенням території», подібним до дій березневого кота. Проте, звісно, тут більше чекістсько-кремлівського фірмового блефу, аніж справжньої готовності воювати з усім світом, тим більше ядерною зброєю, за примарне право «нагинати» своїх сусідів, не зважаючи на норми міжнародного права.

Однак, як бачимо, «лікар» до путінського режиму підбирається дедалі ближче. Стримування цивілізованим світом агресивних інстинктів Кремля стосовно його сусідів відбувається шляхом поступового й комплексного тиску на його інтереси

Мало хто з росіян задумується над тим, що ось такі «вистави», коли один-два російські винищувачі доганяють і «перехоплюють» американський тихохідний літак, до реального рівня боєздатності всієї бойової авіації ВКС Росії мають дуже опосередкований стосунок, а більше нагадують постановочні піар-шоу з політично-електоральним ухилом для внутрішнього російського вжитку

По-перше, це має «красивий… вигляд» на російському телевізійному зомбо-ящику. Потужні й сучасні бойові машини під управлінням умілих і «патріотично налаштованих» пілотів наводять жах на заклятих «ворогів». Це вражає уяву пересічних громадян РФ, упевнених, що вони повинні «протистояти» всьому іншому світу й насамперед американцям та «укропам».

По-друге, для російської влади та її прихильників це відмінний спосіб ще раз розігнати істерію серед усього населення на тему «кримнаш» і «смерть пендосам» та продемонструвати, куди йдуть, окрім їхніх кишень, усі ці «резервные фонды» та «фонды народного благосостояния». Адже утримання значної кількості бойової авіації в працездатному стані — начебто, недешеве задоволення. Тому регулярна демонстрація «высокой выучки пилотов и непревзойдённых качеств российской боевой авиации» є життєво необхідною для російської влади справою. Мало хто з росіян задумується над тим, що ось такі «вистави», коли один-два російські винищувачі доганяють і «перехоплюють» американський тихохідний літак розробки 70-х років минулого століття, до реального рівня боєздатності всієї бойової авіації ВКС Росії мають дуже опосередкований стосунок, а більше нагадують постановочні піар-шоу з політично-електоральним ухилом для внутрішнього російського вжитку.

в так званих ключових точках або районах регіону. Початок місії НАТО щодо авіаційної поліції в Чорноморському регіоні, зрештою, так само, як і поставка зі США в Україну ПТРК Javelin, безперечно, є суттєвим фактором цього тиску. Особливо в контексті нинішньої ситуації на Донбасі, яка характеризується ескалацією бойових дій та обстрілів позицій Об’єднаних сил протягом останнього тижня (в окремі дні — 75–80 обстрілів та збройних провокацій на добу, також із використанням важкого озброєння — 120-мм мінометів, ствольної артилерії, танків та РСЗВ), а також інтенсивним нарощуванням військових спроможностей Росії взагалі в регіоні й зокрема на окупованому Кримському півострові. (Протягом останніх шести місяців російський контингент у Криму зріс іще майже на 5000 військовиків, а на півострові було додатково розгорнуто дві «свіжі» військові структури полкового рівня й два окремі батальйони, у наземному (береговому) компоненті ЧФ, в армійській авіації та ракетних військах й артилерії).

Підсумовуючи вищесказане, варто зазначити: агресія Кремля стосовно сусідніх країн, зокрема України, Грузії, у тому чи іншому вигляді (неважливо — у гібридному чи суто військовому, конвенціональному) буде й може тривати доти, доки цивілізований світ не скаже «ДОСИТЬ!».

Костянтин МАШОВЕЦЬ

БЛЕФ РОСІЇ В СИРІЇ

ЕКСПЕРТИ ПЕРЕКОНАНІ, ЩО РОЗХВАЛЕНІ РОСІЙСЬКІ С-400 В СИРІЇ НЕ ЗДАТНІ ЗМІНИТИ СИТУАЦІЮ В ЦЬОМУ РЕГІОНІ

Пускові установки С-400, які розгорнуті в Сирії, не зможуть перехопити всі або принаймні більшу частину зі 100 випущених ракет

Коли США, Франція і Великобританія 13 квітня завдали удару 105 крилатими ракетами по трьох сирійських об'єктах, всім було цікаво, як себе проявить «розхвалена система» протиповітряної оборони в Сирії, пише Defense News. Проте ключовий елемент цієї системи — російські ЗРК С-400 не здійснили жодного пострілу

Як зауважують американські фахівці, попри те, що застарілі сирійські системи ППО, схоже, кілька разів таки вистрілили, за твердженнями Пентагону, це сталося вже після того, як ракети коаліції вразили задані цілі. Як заявив на брифінгу представник Об'єднаного комітету начальників штабів Збройних сил США Кеннет Маккензі, дії сирійської систем ППО російської розробки виявилися неефективними. При цьому, за його словами, російські системи ППО були приведені в готовність, але російські військові лише «спостерігали» за ситуацією.

Очевидне запитання, що залишилося без відповіді, відзначає видання, полягає в тому, чи спеціально Росія вирішила не використовувати С-400 для відбиття атаки або це сталося через вплив на ці системи некінетичної зброї США. З урахуванням попереднього повідомлення Пентагону про завдання ударів, а також того факту, що удари не були спрямовані проти самих засобів ППО, аналітики схиляються до першого варіанта.

При цьому, на думку Тома Карако з Центру стратегічних і міжнародних досліджень, незалежно від «мовчання» С-400 важко оцінити ефективність сирійської ППО. Інший військовий аналітик, Антон Лавров, упевнений: «…С-400 в Сирії не може змінити ситуацію. Занадто мало пускових установок, щоб перехопити всі або принаймні більшу частину зі 100 випущених ракет».

Руйнівна війна в Сирії переросла в нову фазу, коли Москва застрягла в своїх обтяжливих зобов'язання і відносинах з квазі-союзниками, які переслідують свої власні обмежені вигоди. Ризик втрат стає все більш високим

Тим часом, відповідаючи на запитання, хто отримав більше зиску в ході авіаударів по Сирії — Америка чи Росія, експерти вважають, що тоді як США напевно зможуть дійти певних висновків щодо ефективності С-400 після проведеної операції, Росія, ймовірно, також дізналася чимало інформації. Зокрема у зовнішньополітичному відомстві РФ зауважили, що це була відмінна можливість для Росії уважно спостерігати за реальною масованою атакою крилатих ракет НАТО з першого ряду, і російські військові багато дізналися про тактику, схеми польотів, комплексну характеристику ракет (малої помітності радіолокації JASSM) тощо.

Західні експерти переконані: якщо в атаці США на Сирію і було щось надзвичайне, то це обережність.

Після удару по Сирії очільник Кремля в короткій заяві засудив «агресію проти суверенної держави». Тож експерти американського The Jamestown Foundation впевненні: Росія не збирається підтримувати Асада іншими способами, крім як передбачувано скликати засідання Ради Безпеки ООН. У Москви були всі підстави припускати, що сирійський режим витримає обмежений удар. Звичайно, за умови, що він не буде супроводжуватися більш потужними діями, які, мабуть, розглядав і навіть волів би здійснити Трамп.

Ймовірно, у Кремлі припускають, що цей удар не є частиною ширшої стратегії США в Сирії.

При цьому політолог Інституту досліджень миру (Осло) Павло Баєв зауважує, що, переймаючись майбутньою атакою США, Москва могла бути спокійна за інше: можна почекати з виконанням обіцянки «жорстко» відповісти на останні санкції американців. Обговорити майбутні контрсанкції довірили Держдумі, що незвично саме по собі, адже цей інститут виробляє багато шуму, але практично не впливає на політику.

Фахівці переконані, що такі «каральні» заходи, як заборона в Росії американського алкоголю і тютюну, навряд чи можна сприймати серйозно. А заборона на імпорт ліків може сильно вдарити насамперед по деяких групах російських пацієнтів. Найбільш болючим кроком може стати припинення співпраці в ядерній і ракетобудівній промисловості. Але і тут російські корпорації зазнають більше втрат, ніж американські. Російська економіка була вражена останніми санкціями. Але міністр фінансів США Стівен Мнучін запевнив, що значна девальвація рубля не вплине на держборг Росії. Навіть швидкоплинна згадка про нові американські санкції в разі підтримки Асада є сильним стримуючим фактором щодо будь-якого розширення інтервенції РФ.

Експерти переконані: Путін може думати, що його попередження спрацювали і обмежили удар США по Сирії лише символічною демонстрацією старих ракет Tomahawk зі ще більш символічним проявом солідарності союзників.

У відповідь США завдали значно більшої шкоди авторитету Росії, ніж вплинули на готовність сирійського лідера знищити всю свою опозицію. Адже руйнівна війна в Сирії переросла в нову фазу, коли Москва застрягла в своїх обтяжливих зобов'язаннях і відносинах з квазі-союзниками, які переслідують власні обмежені вигоди. Ризик втрат стає все більш високим.

При цьому Вашингтон запитує, чи готова Москва продовжувати цю ганебну справу. А в Путіна для Росії немає іншої дороги, крім як опуститися ще нижче.

Підготував Гнат ЛЕЙКА

ПОЛЬЩА НАЗИВАЄ РЕАЛЬНИМ ЗБІЛЬШЕННЯ ПРИСУТНОСТІ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬК

Шанси на збільшення кількості американських військ у Польщі є реальними.

Про це в ефірі Польського радіо заявив міністр національної оборони Польщі Маріуш Блащак, повідомляє Укрінформ.

«Є такі шанси, вони реальні (збільшення американських військ у РП. — Ред.)... Польська пропозиція лежить на столі. Я її обґрунтовую міркуваннями безпеки, насамперед Польщі, але й усього НАТО», — заявив Блащак.

За його словами, у переговорах з американськими союзниками він використовує аргументи, що Варшава солідарна зі своїми союзниками, оскільки польські війська присутні в Латвії й Румунії.

Блащак зазначив, що під час візиту в США наприкінці квітня він розмовляв із радником стосовно міжнародної безпеки Президента США Джоном Болтоном, міністром оборони Джеймсом Меттісом, а також із політиками Демократичної та Республіканської партій США. Він підкреслив, що американські політики демонстрували розуміння позиції Варшави.

Значним досягненням у польсько-американській військовій співпраці Блащак назвав підписання наприкінці березня контракту на постачання в Польщу в першій фазі контракту американських систем Patriot.

Водночас у Вашингтоні тривали переговори щодо другої фази реалізації цього проекту.

У межах зміцненої передової присутності НАТО (Enhanced Forward Presence — EFP) у Польщі дислокується американська бойова батальйонна група, а відповідно до ініціативи зміцнення регіону (European Reassurance Initiative — ERI) — бойова група бронетанкової бригади. Крім того, у Польщі дислокується ротаційний компонент бригади бойової авіації.

НА НІМЕЦЬКУ АРМІЮ ЧЕКАЄ РЕФОРМА

Міністр оборони ФРН Урсула фон дер Ляєн має намір здійснити реформу збройних сил, перемістивши акцент із миротворчих місій на власне оборону.

Про це заявив журналістам у Берліні представник відомства Єнс Флосдорф, повідомляє Укрінформ. «Проект нової «Концепції бундесверу» буде представлено в червні», — поінформував він.

За словами Флосдорфа, ідеться про «реакцію на нові сценарії», серед яких кібератаки. Союзники озброюються, і захист як на національному рівні, так і в рамках НАТО повертається в центр уваги європейської політики безпеки, сказав представник міністерства.

У концепції буде уточнено положення «Білої книги» з оборони, яку ухвалив уряд ФРН улітку 2016 року на тлі подій 2014-го — анексії Криму та війни на Сході України, а також інших дій Росії.

Зокрема планують однаковою мірою приділяти увагу участі солдатів бундесверу в міжнародних миротворчих місіях і питанням національної оборони та захисту союзників по НАТО, сказав Флосдорф, додавши, що до цього спостерігали перекіс на користь першого завдання. А що стосується стану військової техніки й підготовки офіцерів і солдатів, то вони далеко не найкращі, сказав представник оборонного відомства.

Як було повідомлено, міністр оборони ФРН наполягає на збільшенні фінансування армії (на 12 млрд євро в найближчі чотири роки). Цьогоріч на потреби армії в бюджеті передбачено 38,5 млрд євро, наступного року — 41,5 млрд євро. З такими витратами, які дорівнюють близько 1,3% ВВП, Німеччина відстає від двовідсоткової мети, передбаченої на саміті НАТО в Уельсі, якої країна зобов'язалася досягти до 2024 року.

ТРИЧІ ВОНА БУЛА НА МІСЦІ БОЮ, ОБХОДИЛА ВЗДОВЖ І ВПОПЕРЕК ТЕ ПОЛЕ, ДЕ ПРОЛИЛАСЯ СИНОВА КРОВ, І ВІРИЛА, ЩО ВІН ТАКИ ЖИВИЙ…

МАМА. МАБУТЬ, ЄДИНА ЛЮДИНА У СВІТІ, ЯКА, ПОПРИ СВОЮ ЖІНОЧУ ТЕНДІТНІСТЬ, ЗДАТНА ВИТЕРПІТИ НАДЛЮДСЬКІ МУКИ Й ВИРУШИТИ В САМЕ ПЕКЛО ЗАРАДИ ПОРЯТУНКУ ТА ЗАХИСТУ СВОЄЇ ДИТИНИ

— Мій син зник… — простягаючи озброєним молодикам на блокпості паспорт, промовила згорьована мати.

— Ось мати «укропа»! — направив бойовик дуло автомата на беззахисну жінку.

— А якби тут стояла твоя мати? — пройняла поглядом обох. Один опустив очі:

— Та йдіть уже!

Щоб знайти свого єдиного сина, ця жінка вирушила на Донбас та об'їздила 33 населені пункти, у яких відбувалися бої, досліджувала кожен клаптик землі, де вибухнув його танк, побувала в десятках лікарень і моргів і розклеїла на окупованій території більше як тисячу фотокарток сина. Усе, аби не втратити навіть найменшого шансу на його порятунок.

Мама. Мабуть, єдина людина у світі, яка, попри свою жіночу тендітність, здатна витерпіти надлюдські муки й вирушити в саме пекло заради порятунку та захисту своєї дитини.

Цієї весни синові Світлани Вікторівна виповнилось би 28 років. Командир танкового взводу старший лейтенант Артем Абрамович загинув 12 серпня 2014 року на Донеччині. Прикриваючи відступ товаришів, його танк залишився сам на полі бою й вступив у бій із російським агресором. Довгий час командира та його екіпаж вважали такими, що пропали безвісти.

Кожен день, кожну хвилинку життя її Артемка мати пам'ятає з першого його подиху до дня, коли вони побачилися востаннє перед його відрядженням у район АТО.

Коли Артем народився, їй здалося, що вона стала найщасливішою у світі. Жінка й досі на свята пече його улюблені пиріжки…

Однак доля випробувала її із самого народження сина. Коли Артемкові виповнилося чотири місяці, він потрапив у реанімацію. Довгі тижні батьки чули непевні діагнози, змінювали лікарів, але скрізь лунав один вирок: «Ваш син помре, готуйтеся!»

Розпач, біль і несамовите бажання врятувати малюка… Але вона таки видерла його з обіймів смерті, він не просто вижив, а й, попри невтішні прогнози, ріс напрочуд добре й навіть мріяв стати військовим, як його обидва дідусі. Але до здійснення цієї мрії також довелося важко йти. Вони витримали довгі роки лікування, півроку домашнього навчання, і виборсалися. Її Артем вступив у Львівську академію сухопутних військ.

— Коли я їздила на присягу, мене так переповнювали емоції, що я заливалася сльозми… А потім тисячу разів себе запитувала: якби Артем не пішов тоді вчитися, то чи був би він зараз живий? Але я впевнена, що син пішов би тоді добровольцем. Бо він завжди був борцем за правду, — каже Світлана Вікторівна.

Після закінчення академії 2011 року Артем став командиром танкового взводу. Його підлеглі мали різний вік, але любили й поважали свого командира, адже він був талановитим техніком і відмінним командиром. У своїх танках завжди копирсався сам, ще й хлопцям допомагав. Т а за кілька років на серці матері знову стало неспокійно…

— Ми приїхали на КПП, Артем із дружиною почали вітати мене з минулим днем народження: подарували чайника й цукорницю. Я розплакалася: «Чого зараз, хіба більше часу не буде?» Син відповів: «А хто знає, мамо, коли він ще буде, той час?» Тоді земля зникла з-під моїх ніг, але я намагалася триматися, — розповідає Світлана Вікторівна. — Через постійні переживання почалися проблеми з очима. У травні Тьома приїжджав у відпустку… востаннє. Глянув на мене й сказав: «Мамо, ти якась зовсім інша». Тоді він вирішив і всім рідним наказав, щоб про його службу мені не розповідали. Хоча знав, що скоро поїде в район АТО. Той день, 24 травня, я не забуду ніколи. Коли ми його проводжали, я дуже довго бігла за маршруткою, у якій він їхав…

Мати пам'ятає всі події трирічної давнини, наче це було вчора. Дослідила вона й кожен крок свого сина перед його загибеллю.

> *— Весь час розмовляю з його фотографіями, перечитую листи й, попри біль, дуже пишаюся тим, яким був мій син. Але так хочеться, щоб одного дня відчинилися двері й мій Артем сказав: «Я повернувся, мамо…»*

— Я купила величезну карту України: на ній тепер у мене все записано й відзначено. Пошуковики з «Чорного тюльпану» розповіли мені, як загинув Артем. Збираючи тіла, вони поспілкувалися з очевидцями тих подій. З'ясувалося, що два танки, один із них Артема, маневруючи по полю, прикривали підрозділ, який відступав. Зуміли підбити один танк противника. Але потім у другого нашого танка заклинило дуло. Артем наказав їм відступити. Тому танк Артема залишився сам, і на нього вискочив російський Т-72.

Героїчний бій лейтенанта Абрамовича з російськими танками докладно описано в статті історика Ярослава Тинченка.

Артем завжди сам телефонував. Тепер мати розуміє, чому: аби вона не почула жодного пострілу, бо дуже любив і беріг її. Свого останнього дня встиг подзвонити дружині, татові, а мамі сказав, що набере ввечері.

Проте того дня він так і не зателефонував.

— Серце розривалося, не було спокою. Мені дівчата давали заспокійливе. Моя співробітниця витягнула мене надвір. Іду вулицею й реву. Раптом дзвінок від Тьоминої хрещеної мами. Вона запитала, чи я на роботі, а я плачу й кажу: «Лено, Артем не дзвонить, ти хрещена мати, молися!» Та коли підняла очі, то побачила її в колі моїх рідних і друзів. Батько Артема каже: «Свєто, немає більше нашого хлопця!» Далі я не пам'ятаю…

Світлана Абрамович

Потім для родини настав іще гірший час — невідомість. Артемового тіла ніде не було, з'явилася версія, що він потрапив у полон.

— За кілька днів почалися мої кола пекла. Ми з'ясували, що багато бійців із тридцятки зникли, начебто потрапили в полон. Це дало надію, за яку ми вхопилися. А 24 серпня вийшли перші списки полонених, у яких був і Артем… Почалися наші пошуки сина: куди ми тільки не дзвонили, і на цей, і на той бік. Відтворювали картину боїв, записували кожну бригаду, кожне прізвище тих, що були на Савур-Могилі, що виходили з-під Степанівки, нікого не минали, зв'язувалися з усіма хлопцями, розсилали Артемові фото. Думали, може, утратив пам'ять, може, контузило?

У жовтні 2014-го мати вирішила, що треба самій їхати на Схід країни. Їздила по лікарнях, моргах. Із собою привезла близько тисячі фотографій із підписом «Допоможіть знайти сина» й номерами її телефонів. Об'їздила скрізь, де були бої, бувала в комендатурах, спілкувалася з місцевими жителями. Іноді хтось телефонував і розповідав щось, іноді набирали й звинувачували, що вона виховала карателя. Материнське серце терпіло все. Вона нахиляла голову та йшла далі.

Тричі була на місці бою, обходила вздовж і впоперек те поле, де пролилася синова кров, навколо вежі, під якою, як потім виявилося, були останки її Артема. Каже, не знає, що тоді шукала, адже вірила, що він живий. Материнські пошуки тривали довгих три місяці, та зрештою вона повернулася додому, припускаючи, що його вивезли в Росію.

— ДНК ми із чоловіком спершу не здавали, але, повернувшись, вирішила здати аналіз тільки для того, щоб виключити цей варіант. Згодом дізналася, що є «ймовірний збіг ДНК»…

Її син загинув рівно через чотири місяці після свого дня народження, у такий самий час, коли першого року свого життя ледь не помер маленьким через недугу.

— Я себе запитувала: навіщо Бог тоді зберіг йому життя? Відповідь дістала, коли його побратими дякували мені за сина, за те, що він урятував їм життя.

Невеличку квартиру матері нині заставлено фотознімками сина й світлинами, де вони були щасливі…

— Весь час розмовляю з його фотографіями, перечитую листи й, попри біль, дуже пишаюся тим, яким був мій син. Але так хочеться, щоб одного дня відчинилися двері й мій Артем сказав: «Я повернувся, мамо…»

Ольга МОСЬОНДЗ

«РОЗВІДНИК МАЄ ЗНАТИ, ЯК НЕ ПЕРЕТВОРИТИСЯ ІЗ МИСЛИВЦЯ НА ЗДОБИЧ»

СТАТИ ПЕРЕМОЖЦЕМ У ПРЕСТИЖНОМУ МІЖНАРОДНОМУ КОНКУРСІ ДЛЯ СПЕЦПРИЗНАЧЕНЦІВ АНДРІЮ ЖИГАЛЛОВІ ДОПОМІГ ФРОНТОВИЙ ДОСВІД

…Андрій із заплющеними очами чекав команди чергового на підйом. Чесно кажучи, в його 45 років щоранку витримувати те, що в польському тренінговому центрі називають зарядкою (більше години), — неабияке випробування. Крос із перешкодами в повному спорядженні, зі зброєю, «пораненим» або важкою колодою в руках, вправи з кросфіту, рукопашний бій та ще багато іншого… Під завісу фіззарядки здоровезні хлопці із кількох країн світу виглядали геть виснаженими. І це при тому, що серед них дилетантів не було: усі не один рік відслужили в елітних бойових спецпідрозділах, тобто мали високий рівень вишколу та досвіду

Майор Андрій Жигалло

Чомусь із думкою про зарядку пригадався початок війни. Тоді, влітку 2014-го, його групу глибинної розвідки із трьох бійців кинули в оперативний пошук під Дебальцеве. Ото був «кросфіт»! На завдання виходили, дослівно, з-під навіженого обстрілу з «Градів» та великокаліберної артилерії. Землю щербили вибухи, а трійця вшкварила десь так на п'ять кілометрів по ярах та балках, що й олімпійці б позаздрили.

На жаль, про більшість своїх бойових завдань Жигалло навіть своїм синам розповісти не має права. А були ж вони, м'яко кажучи, вкрай цікавими. Зокрема й те, відоме, під Дебальцевим. Перевдягнені в цивільне, не голені й не стрижені, без будь-яких документів, вони завзято вдавали із себе втікачів від «клятих бандерівців». На трьох мали два пістолети та ніж. Якщо б у них знайшли зброю, мали казати, буцімто вбили кількох українських офіцерів. Автомати, мовляв, сховали, а от пістолети прихопили, не втрималися.

До речі, жоден із тієї його мобілізованої трійці не був професійним військовим. Та й сам Андрій таким себе до певного часу не вважав, дарма що був капітаном. Позаяк закінчив радянське училище урядового зв'язку при КДБ СРСР. Й одна річ, наприклад, чергувати в бункері біля пультів управління, а геть інша — вести фахову польову та агентурну розвідку на ворожій території. Та ще й уперше. Земля начебто наша, а от територія — ворожа.

Група мала право «розкритися» перед своїми тільки у крайньому разі, якщо б йшлося про термінову передачу розвідувальної інформації або їхнє фізичне виживання. Проте одного дня порушили цю вимогу, бо на кону стояло життя інших — десятків побратимів

Андрій із задоволенням поновлював у пам'яті подробиці пошуку. Вони мали право «розкритися» перед своїми тільки у крайньому разі, якщо б йшлося про термінову передачу розвідувальної інформації або їхнє фізичне виживання. Проте одного дня порушили цю вимогу, бо на кону стояло життя інших — десятків побратимів.

Крадькома повертаючись з успішного виходу, чоловіки ледь не потрапили в засідку, влаштовану росіянами навколо панівного в цій місцевості терикону. Хлопці швидко оцінили обстановку: з тих позицій надійно контролювалися відразу кілька доріг, а наявних там вогневих засобів вистачило б легко знищити навіть роту на марші.

За кілька годин розвідгрупі вдалося знайти наш пошарпаний у боях взвод на двох бойових машинах із 72-ї бригади, який вночі на марші відстав від своїх та банально заблукав. Ох і нелегко було розвідникам переконати піхотинців у тому, що вони українські військові, а не «сепари»! А потім ще й потайки вивести хлопців до терикону, організувати та провести стрімку атаку! Засідку північних «братів» наша піхота розгромила вщент.

Пізніше, коли вже майор Андрій Жигалло командував ротою глибинної розвідки, таких випадків у його службі було чимало. Хлопці наводили на окупантів нашу артилерію, корегували її вогонь, хитрим чином збирали та передавали розвіддані, влаштовували рейди, нальоти та засідки. Проте той випадок як найперший закарбувався у спогадах намертво...

«Підйом!» — командує черговий, й для Андрія починається новий шалений день. European Security Academy — тренінгова компанія світового рівня для підрозділів спеціального призначення. Кожен день навчання тут буквально на вагу золота. Штурм будівель, зачистка приміщень, нальоти, знищення конкретних цілей, стрільба з різних положень з усіх видів зброї слідували безперервно. Щовечора — аналіз дій кожної групи із трьох бійців та підбиття підсумків.

А по закінченні курсу керівники компанії потішили Андрія, якого сюди як командира групи виживання навчального центру Десантно-штурмових військ запросили персонально, що за результатами всіх іспитів він увійшов у найкращу трійку...

За деякий час після того ми розмовляли із Жигаллом у клубі навчального центру ДШВ, коли до нього підійшов знайомий офіцер.

— Андрію, ти вже читав, що про вашу перемогу в Польщі Президент у Facebook написав? Як не читав? — здивовано перепитав він, відкрив у смартфоні сторінку Президента України й зачитав: «За останні чотири роки нам вдалося не просто відродити українську армію, а й перетворити наші Збройні Сили на одну з найбільш ефективних армій у Європі. Чергове підтвердження цього — участь групи українських десантників у курсі з контрштурмових дій SWAT в Республіці Польща... Я пишаюся нашими військовими, які показали там найкращі результати!»

Офіцер тисне Жигаллові руку, а той... ніяковіє й червоніє, ну чисто школяр!

Регочемо, а потім я цікавлюся в Андрія, як він потрапив на нинішню посаду.

— У 2015-му мене демобілізували, — розповідає він, — але я не зміг прожити без армії й року. До війни після закінчення вишу я працював у СБУ, потім звільнився звідти та започаткував власний охоронний бізнес. Начебто все в мене до війни було: житло, гроші, трьох синів підняв та вивчив. Утім одного дня після демобілізації я чітко зрозумів: моє місце в армії. У Командуванні ДШВ мені запропонували очолити групу виживання навчального центру. Погодився і не жалкую, бо служба тут дуже цікава і за своїм духом мені імпонує...

Для тих, хто не в темі: курс виживання ДШВ — це не вправи практичного туризму для юнаків. Тут вчать виживати під час бойових дій. Ти повинен знати топографію, орієнтування, способи ведення розвідки, маєш набути правильну реакцію на вогонь противника і раптову зустріч із ним, відпрацювати дії в засідці, пошуку, захопленні та допиті полонених, особистому поводженні у разі полону. Ну а суто способи виживання в умовах віддаленої від цивілізації місцевості — це вже, так би мовити, бонус.

— Зараз ми готуємо розвідників. А розвідник — це насамперед спеціальні знання та навички, вміння певним чином мислити і діяти, — розповідає Андрій. — Вчимо хлопців, як грамотно виконувати завдання та повертатися після цього неушкодженим. 180 навчальних годин для цього, на мою думку, замало. Втім базові знання та навички хлопці в нас отримують серйозні, щоб не перетворитися з мисливця на здобич...

Віктор ШЕВЧЕНКО

«НАША ТЬОТЯ НІНА, НАШ ЯНГОЛ, НАША МАМА!»

ТАК БІЙЦІ НАЗИВАЮТЬ МЕДИКА НІНУ ЯРМАРКІНУ, ЯКА У СВОЇ П'ЯТДЕСЯТ ВИРУШИЛА НА ПЕРЕДОВУ, ЩОБ РЯТУВАТИ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗАХИСНИКІВ

«Обстріл. Міцно притискаючи до себе рюкзак, ти вже напоготові вирушити, куди скажуть. Прислухаєшся до уривків фраз у рації. Аж раптом тебе викликають. Реанімобіль мчить на шаленій швидкості. За півкілометра до позицій він зупиняється. Обстріл триває. На «автоматі» без зайвих слів беремо все необхідне й рухаємося до поранених. Швидко оцінюємо ситуацію. Надаємо потрібну допомогу. Евакуація. Реанімобіль, і знову дорога до шпиталю. Найдовша дорога... Жоден м'яз на обличчі не видасть страху або паніки бійців. Поки зупиняєш кров, стабілізуєш поранених, безперервно жартуєш і про щось їх розпитуєш. Нарешті доїхали. Передаєш поранених і не відходиш від шпиталю й на крок, бо для тебе це вже не «трьохсоті», а Сашко, Андрій, Юра...Чиїсь сини, брати, друзі. Стомлений хірург подає знак, що з ними все гаразд. І лише тоді невидимі лещата відпускають, а ноги зрадливо підкошуються. Слава Богу, усі живі!»

Це будні звичайної жінки із Запоріжжя Ніни Ярмаркіної. А ще зовсім недавно вона й не думала, що знову повернеться в медицину (за освітою Ніна — медична сестра, але тривалий час працювала не за фахом). Усе змінилося 2014 року під час подій на Майдані, коли вона побачила у Facebook оголошення про те, що запорізькій самообороні терміново потрібні медики. Удома всидіти жінка не змогла і вже наступного дня разом з іншими медиками організувала медпункт.

Потім була волонтерська діяльність. Нарівні з молодими дівчатами, ніколи ні на що не скаржачись, плела сітки, готувала сухі борщі, збирала необхідну білизну й одяг для госпіталю, а також продукти на передову. За цілий день їй ледве вдавалося хоч на мить присісти. Але для неї й цього було замало. Ніна хотіла поїхати на війну. Тож коли на початку 2015 року їй зателефонувала знайома волонтерка Юлія Головко та сказала, що їм у полку «Азов» потрібен медик, вона одразу зібрала речі й вирушила в Широкине.

Ніна Ярмаркіна

Роботи було багато: перев'язки, крапельниці, ін'єкції. Чи не щодня медики працювали з травмами, контузіями. Крім того, практично всі бійці мали проблеми зі спиною й суглобами через важке спорядження, яке вони на собі носять. Навіть коли боєць має звичайну ГРВІ, потрібна інтенсивна терапія, тому що завтра він знову піде в окоп, а там холодно, волого й незначна хвороба може обернутися бронхітом або пневмонією. Інколи хлопці забігали поговорити: хтось має проблеми вдома, хтось отримав радісну звістку. Були й такі, які просто просили, щоб їх обійняли. І Ніна їх обіймала з усією материнською любов'ю. Адже розуміла, що, попри те, що ці мужні воїни дивляться в очі смерті, вони — діти. Тому доводилося бути і медиком, і психологом, і мамою.

— Один мій поранений усю дорогу до госпіталю питав, чи не відріжуть йому ногу. Усе мацав, чи на місці вона в нього. А я пожартувала, що нехай спробує мені після одужання не станцювати. Нещодавно він написав мені: «Ви зробили більше, ніж могли, під час зустрічі я для вас таки станцюю»

— Ніколи не забуду першого нашого загиблого, якого привезли на базу для прощання. Я дивилась на обличчя хлопців, на оту труну, і так пекло все всередині, що хотілося кричати... У подальшому цих прощань було, на жаль, багато. І ніколи не полишало розуміння того, що кожне «до зустрічі» моїх хлопчиків перед виїздом на бойові завдання може стати останнім. Кажуть, що до смерті можна звикнути. Насправді до цього не можна адаптуватися ані в мирному житті, ані на війні, — сумно каже Ніна.

У вересні 2016 року вона повернулася додому й думала, що на цьому її війна закінчилася, але не так сталося, як гадалося. Їй знову зателефонували. Цього разу то була Галина Одног із Маріуполя. Дівчина попросила долучитися до нового медичного проекту: 8-му окремому батальйону «Аратта» Української добровольчої армії, який на той час стояв у Широкиному, потрібні були медики. Їх обслуговували госпітальєри, бо своєї медичної служби не було. Тож за лічені дні вже виникла медслужба батальйону, який фактично забезпечував допомогою ще кілька підрозділів.

— Ми знайшли підвал на п'ять кімнат, в одній з яких облаштували медпункт. Волонтери забезпечували медикаментами, інструментарієм. Пізніше комбат вибив нам реанімобіль, і почалося все спочатку: поранення, контузії, віруси, хронічні захворювання... Та сама робота плюс надання допомоги й евакуація в Маріуполь «трьохсотих», — розповідає медик. — Один мій поранений усю дорогу до госпіталю питав, чи не відріжуть йому ногу. Усе мацав, чи на місці вона в нього. А я пожартувала, що нехай спробує мені після одужання не станцювати. Нещодавно він написав мені: «Ви зробили більше, ніж могли, під час зустрічі я для вас таки станцюю».

Жити під постійними обстрілами непросто. Іноді буває неймовірно важко морально. Тому, щоб хоч якось відволікти бійців від воєнних буднів, жінка влаштовувала пісенні й танцювальні вечори. Готувала для своїх соколиків смачні вареники та інші домашні страви, аби хоч на мить вони відчули родинний затишок.

Наразі Ніна Ярмаркіна у зв'язку з хворобою змушена пройти повний курс лікування вдома, проте навіть це не стає їй на заваді, щоб час від часу приїздити до, як вона каже, «своїх синочків» на «нулі». Там вона разом із медиком Володимиром Богодухом підліковує їм спини, привозить смаколиків і просто їх обіймає. І, попри вмовляння доньки, жінка нетерпляче чекає, коли цілком одужає та зможе повернутися на передову.

Наталія ЗАДВЕРНЯК

ОЛЬГА ЛЄБЄДЄВА — ХІРУРГІЧНА МЕДСЕСТРА З ПРИФРОНТОВОГО ГОСПІТАЛЮ

Їй тільки трохи за 20, а вона вже зробила у своєму житті кілька кроків, що варті поваги. По-перше, вирішила присвятити себе військовій медицині. А по-друге, за першої ж нагоди вона написала рапорт та перевелася з порівняно спокійного тилового шпиталю у госпіталь, що знаходиться за лічені кілометри від лінії фронту. Старший солдат Ольга Лєбєдєва зараз обіймає посаду медичної сестри хірургічного відділення. Це важка як щодо фізичного навантаження, так і в моральному аспекті праця. Адже саме через її руки проходять молоді і не дуже люди, що отримали поранення чи каліцтва у протистоянні російській окупації. Та, часто ховаючи біль, сльози і розпач за чарівною усмішкою, Оля завжди професійно і впевнено виконує свою роботу. Вона знає, що те, як будуть проліковані в першій медичній інстанції поранені захисники України, в подальшому вплине на все їхнє життя. І поранені, і лікарі відзначають фаховість Ольги. Вони про неї кажуть: «Наші золоті руки».

Тарас ГРЕНЬ

«БЕРЕГИНЯ В ПОГОНАХ-2018»

У Збройних Силах України проходить Всеармійський конкурс серед військових медиків «Берегиня в погонах-2018» під гаслом: «Жіноча краса в однострої рятує життя». Конкурс проводиться у два етапи. Перший — регіональний: змагання з професійної майстерності, фізичної підготовки та жіночої вроди у військових частинах, військово-медичних закладах та установах ЗС України і фінальний, де переможниці першого етапу змагатимуться з професійної та фізичної підготовки, у творчому конкурсі.

Фото переможниць першого етапу конкурсу потрібно надіслати до редакції (на адресу: n_army@army.kiev.ua) до 25 травня 2018 року.

Детальніше про умови конкурсу читайте на сторінках газети «Народна армія» від 29 квітня 2018 року.

Молодший сержант Анастасія Однораз (на фото ліворуч) – фельдшер зенітно-ракетного дивізіону і старший матрос Юлія Ширяліна — медична сестра медичної роти 36-ї бригади, місто Миколаїв

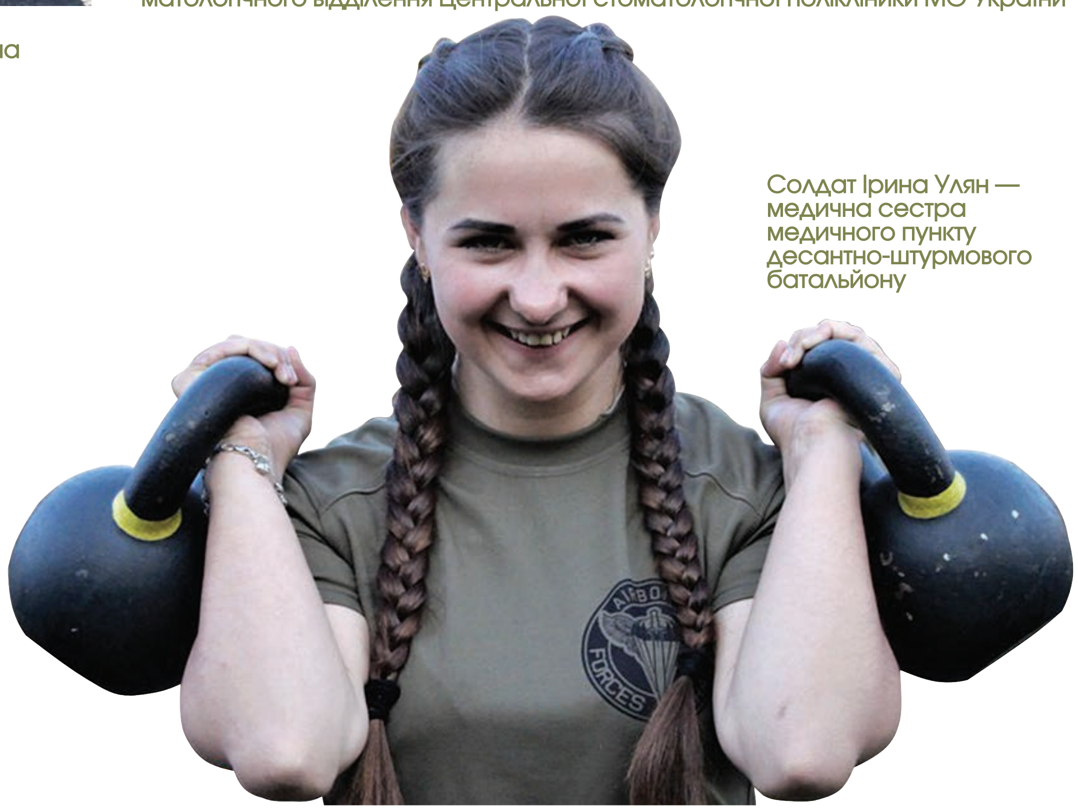
Старший сержант Наталія Дугарь — медична сестра хірургічного відділення з палатами гнійної хірургії Полтавського військового госпіталю. Учасниця АТО, нагороджена орденом «За мужність» III ступеня

Капітан медичної служби Тетяна Херсонська — ординатор пересувного стоматологічного відділення Центральної стоматологічної поліклініки МО України

Капітан медичної служби Ганна Проненко — ординатор відділення реанімації та інтенсивної терапії для терапевтичних хворих Національного ВМКЦ «ГВКГ»

Солдат Ірина Улян — медична сестра медичного пункту десантно-штурмового батальйону

ЗА ВСЕ Я, МАМО, ДЯКУЮ ТОБІ!

ЦІЄЇ НЕДІЛІ УКРАЇНЦІ ВІДЗНАЧАТИМУТЬ ДЕНЬ НАЙДОРОЖЧОЇ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ — МАМИ

Уже протягом 100 років День матері стає приємною нагодою для того, щоб зателефонувати найріднішій людині або приїхати до неї і подякувати за її підтримку, самовідданість і любов.

Вперше це прекрасне свято відзначили 1907 року. Ініціатором його проведення стала американка Анна Джервіс із Філадельфії, яка у такий спосіб хотіла виявити свою безмежну любов до передчасно померлої мами. Анна писала листи всім конгресменам, сенаторам, публічним особам та в законодавчі органи з проханням підтримати ідею святкування Дня матері. І її почули. Сьогодні у США заведено носити в цей святковий день на одязі гвоздику: якщо вона кольорова — мати жива, якщо біла — то це вшанування померлих матерів.

Слідом за США другу неділю травня оголосили святом 23 країни. Ще близько 30 країн обрали для цього дня інші дати. Та, напевно, найбільше люблять це свято жителі турецького міста Афйон-Башмакчі, які відзначають його 52 рази на рік, тобто щоп'ятниці. Така традиція виникла тому, що колись дівчата, котрі вийшли заміж і пішли з рідного дому, кожної п'ятниці відвідували своїх матерів. Звичай зберігся й до сьогодні. Цього дня зачинені всі заклади, окрім магазинів, які радо вітають жінок.

В Україні офіційно День матері почали святкувати з 2000 року. Саме тоді було вирішено вітати наших мам у другу неділю травня. Хоча ідея виникла значно раніше. 1928 року Союз українок Канади вирішив вшанувати найрідніших матерів. Отже, той День матері святкували українці, та не в Україні.

Чому мами удостоїлися такого особливого ставлення — очевидно. Народ бачить у матері берегиню роду, спадщини, традицій та звичаїв, які вона передає дітям. Від них залежить продовження роду та виховання гідних членів суспільства.

Цікаво, що День матері відзначається не тільки на державному рівні, а й на релігійному. Напевно, травень не випадково обрали для цього свята — це місяць Пречистої Діви Марії, до якої ще українські козаки та князі зверталися по допомогу та заступництво. Навіть для давніх слов'ян цей місяць був особливим: вони вважали, що природа-мати пишно одягає свою дочку-землю квітами та зеленню, щоби та дарувала людям життя.

День матері — це день, коли ми можемо подякувати нашим мамам за все те добре, що вони для нас зробили, за їхню самопожертву і любов. Тому не забудьте привітати своїх найрідніших матусь!

Наталія КОЗАК

Оксана Ягельська та її син Дмитро Ягельський

Чекає мати сина із війни,
щодня в вікно дитину виглядає,
Зітре сльозу рукою із щоки
і, як синок маленьким був, згадає...

Як перші кроки у житті робив,
як плакала, почувши слово «мама»,
як об каміння ніжку він розбив…
І ось тепер війна на фронт забрала.

Минає день, минає довга ніч.
Вона б за ним побігла! Та безсила.
Вона б життя віддала, певна річ,
Вона б вогонь сльозами загасила!

І син прийшов! Живий, весь в орденах.
Обняв рідненьку, подивився в очі:
«Я бачив тебе, мамо, в своїх снах.
коли гармати розривали ночі...

Я відчував, що молишся, завжди,
коли за метрів два проходив ворог,
не бачивши мене й товаришів,
мов очі йому затуманив морок.

За все, матусю, дякую тобі,
за сльози, молитви і за чекання,
я хочу, щоб була ти не в журбі,
хай змиє усмішка твої гіркі страждання».

Ірена, м. Прилуки

Світлана Кондрашова та її сини Олексій та Андрій Кондрашови

Оксана Заварцева та її син Віктор Андрійчук

Світлини Волонтерського фотопроекту «Якби не війна»

«МАМО! МИ ДУЖЕ СКУЧИЛИ ЗА ТОБОЮ!»

УКРАЇНКИ ЗАВЖДИ ГОТОВІ СТАТИ НА ЗАХИСТ РІДНОЇ ЗЕМЛІ. І В ПЕРШУ ЧЕРГУ ЗАХИЩАТИ СВОЮ СІМ'Ю. АДЖЕ ВОНИ НАСАМПЕРЕД МАТЕРІ: ЧУЙНІ, ЛЮБЛЯЧІ ТА САМОВІДДАНІ. ЯК ДОЛАЮТЬ РОЗЛУКУ З ДІТЬМИ, НАМ РОЗПОВІЛИ ЖІНКИ, ЯКІ БОРОНЯТЬ НАШУ КРАЇНУ

Старший солдат Жанна Манзюк, у районі проведення антитерористичної операції виконувала обов'язки із серпня 2017 до січня 2018 року:

«В армії я вже понад 14 років, тому питання, їхати чи не їхати в район АТО, переді мною не стояло. Я військовослужбовець, тож захищати рідну державу від ворога — моя робота. Найтяжчим, звісно, для мене було залишити сина Андрійка. Але я горда тим, що він мене розуміє, що він не плакав і навіть намагався мене підбадьорювати».

Андрій Манзюк, 8 років:

«Моя мама поїхала в АТО, щоб захищати Україну та український народ. Коли вона була там, я за неї дуже хвилювався, сумував, кожного дня чекав, поки вона приїде. Я дуже сильно її люблю і радий, що вона повернулася додому живою та здоровою! У День матері хочу їй побажати, щоб вона завжди була зі мною. І щастя, здоров'я, щоб вона була гарною-прегарною. А я буду завжди її слухатися та отримувати хороші оцінки».

Старший солдат Яна Червона, кулеметник, на війні з 2014 року: спочатку була волонтером, зараз — військовослужбовець за контрактом:

«Для мене війна розпочалася з харківського Майдану. Два з половиною роки була волонтером. У вересні 2016-го уклала контракт. Кулеметником стала вже безпосередньо в районі проведення АТО. Додому приїжджаю лише у відпустку. Найважче — це пережити розлуку із дітьми. Але я намагаюся не накручувати себе, коли думаю про них, щоб моє хвилювання не передавалось їм. А ще тому, щоб не впасти в депресію, щоб не зникло бажання служити. Ми постійно пишемо одне одному смс-ки, хоча, на жаль, не завжди є зв'язок».

Донька Віка, 7 років: *«Моя мама добра, хороша, вона мене хвалить, коли я роблю уроки і пишу красивим почерком. Коли її немає вдома, я пишу їй листи. Пишу: «Привіт від Віки! Мамо, я тебе дуже люблю». А ще придумую, який зробити їй сюрприз, коли вона приїде додому. Малюю квіточки, сердечка, пишу, що дуже її чекаю і хочу, щоб війна швидше закінчилася, і вона більше туди не їхала. У День матері я їй бажаю, щоб в неї був гарний настрій, щоб вона була здоровою».*

Син Віталик, 8 років: *«Моя мама добра, лагідна, вона турбується про нас із Вікою. Завжди питає, як наше здоров'я, як ми вчимося. Вона по телефону перевіряє уроки, я в неї запитую, якщо чогось не знаю. Погано, що не завжди можна до неї додзвонитись, але я пишу їй смс-ки. Часто питаю, коли вона приїде. Хочу побажати їй, щоб швидше закінчилася війна, і вона була завжди з нами вдома».*

Лейтенант Лада Введенська, 2014-го була санінструктором, більше року тому отримала офіцерське звання. Нині — заступник командира розвідроти 92-ї омбр:

Десятки поранених з Георгіївки, Лутугиного, ЛАПу, Хрящуватого, Щастя, Мар'їнки, Красногорівки… Забрати «300-х», надати першу допомогу, зупинити кровотечу, провести протишокову терапію і довезти з передової до лікарів — основне завдання санінструктора Лади. І в цій жахливій буденності щастя — лист від малечі:

«Привіт, мам! У нас все добре. Арішка дуже старається як на навчанні, так і на айкідо й танцях (викладається на всі 100). У мене теж все гаразд, готуюся до іспитів. Тож не хвилюйся за нас, усі цілі й здорові.

Як ти? Я впевнена, що з тобою все добре, адже по-іншому й бути не може. Ти в нас бойова і сміплива, тож я впевнена, що з тобою нічого не станеться, але все одно намагайся не лізти в самісіньке «пекло». Ми скучаємо і дуже чекаємо на твоє повернення! Повертайся живою! Твої улюблені дочки — Аріша (9 років) і Даша (15 років)».

Старший сержант Інна Колос, старша медична сестра медпункту підрозділу Повітряних Сил. Має двох неймовірних синочків п'яти і шести років. От вони і підтримують матусю на війні. Частенько телефонують, а старший Дмитро дедалі частіше приносить додому відмінні оцінки. Не менш душевні й смс-ки мамі:

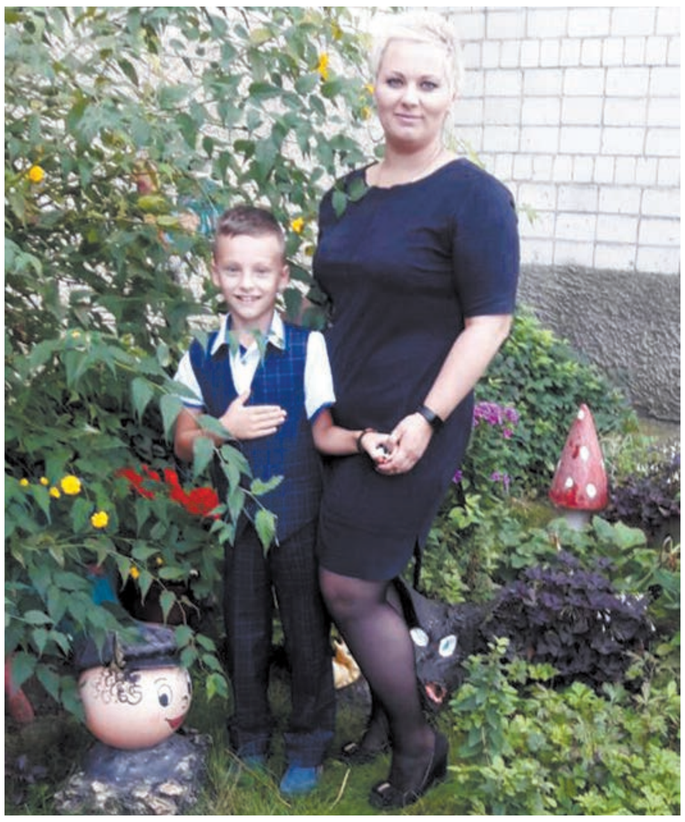

«Привіт, матусю! У нас усе добре. Ось нещодавно на уроці отримав зірочку (відмінно). Завдання було важке, але я впорався. Стараюся, аби ти мною гордилася.

Роман передає тобі привіт. Зараз малюємо тобі листівки і надішлемо поштою. Передамо і щось смачненьке.

Ми за тобою дуже скучили! Ти нам снишся. Ми дуже переживаємо за тебе! Тримайся там, не хворій. Ми на тебе чекаємо! Ти — наша захисниця. Твої сини, Роман та Дмитро».

Капітан Світлана Лірник, на війні офіцер відділення з МПЗ одного із зенітно-ракетних дивізіонів Повітряних Сил. Так склалося, що відрядження на Схід припало на всі зимові свята та день народження жінки. Протягом відрядження п'ятирічний син Даніїл кожного ранку надсилав мамі коротенькі смс-ки: *«Мамо! Я тебе сильно люблю», «Мамуся! Я за тобою скучаю, будь обережна!» А в день народження синочок зателефонував і милим голосом, хоч і трохи шепеляво, продекламував:*

«Мама — найкраща людина у світі.
Знають це всі — і дорослі, і діти.
Морок не ляже на рідній поріг.
Мама не пустить, вона — оберіг».

А матуся встигла повернутися додому точнісінько в день народження сина:

«Цей день був найщасливіший. Кульки, торт і нескінченні обійми. Син подарував малюнок зі старанним написом «МАМА R❤ТЕБЕ». Літери він написав вперше, вони були різні, але найкрасивіші. І нічого, що літера перевернута».

Ярослава ЗОРІНА, Оксана УРЕТІЙ

КРЕМЛЬ ПАРАНОЇДАЛЬНО БОЇТЬСЯ ПОВТОРЕННЯ «КОЛЬОРОВИХ» РЕВОЛЮЦІЙ У РОСІЇ

КЕРІВНИК «ЛЕВАДА-ЦЕНТРУ» ЛЕВ ГУДКОВ — ПРО ВИСТАВУ ПІД НАЗВОЮ «ВИБОРИ ПУТІНА» ТА МОЖЛИВІ СЦЕНАРІЇ ДРЕЙФУ РОСІЙСЬКОГО РЕЖИМУ В НАЙБЛИЖЧІ РОКИ

Малюнок з відкритих джерел

«Відстань» між виборами та інавгурацією Володимира Путіна цього разу побила всі рекорди: понад півтора місяця. Кремлівські політтехнологи збилися з ніг у пошуку, як іще привернути увагу росіян до «вічного» Путіна. У підсумку — новий піар-хід: лідер РФ склав президентську присягу в переддень 9 Травня, що, за задумом ляльководів, посприяє «загальному піднесенню» настроїв. Та чи насправді така гарна картинка, якою її малюють придворні іміджмейкери Путіна? Доктор філософських наук, професор Лев Гудков, який узяв участь у нещодавній міжнародній конференції київського Центру дослідження Росії, пояснив на цифрах, як вибирали Путіна, у чому «сила» кремлівського режиму та що сталося з російською людиною…

ВИБОРИ ЧИ ПРИМУСОВИЙ КОНСЕНСУС?

— Березневі «вибори» президента РФ не спричинили в російського населення особливої цікавості через передбачуваність їхнього результату та погіршення економічної ситуації, — зазначив директор російського аналітичного центру Юрія Левади. — Упродовж осені та зими 2017–2018 років лише 17–18% опитаних росіян уважно стежили за перебігом передвиборної кампанії, а іншим було байдуже. За місяць до дня голосування 51% вважав, що майбутні вибори — то імітація політичної боротьби, і лише 35% називали її серйозною.

— Підбір учасників президентських «перегонів» було ретельно продумано для створення враження участі всіх політичних сил, з одного боку, а з другого — їхньої повної неспроможності як серйозних політиків і претендентів на керівництво країною, — зауважив Лев Гудков.

КОРОЛЯ ГРАЄ ОТОЧЕННЯ

Домінування Путіна забезпечила інформаційна монополія Кремля на ТБ та в основних засобах масової інформації. Чинний президент займав до 75–80% ефірного часу. Реалізувати це було неважко. З наявних 22 загальноросійських ТБ-каналів 20 інтегровано в три медіа-холдинги, підконтрольні кремлівській адміністрації. Усі разом вони утворюють єдину й надзвичайно потужну пропагандистську машину. На частку всіх умовно «незалежних» видань припадає не більше як 6–7% користувачів. Загальний тон передвиборної агітації було сформовано за формулою спікера Держдуми В. Володіна: «Путін — це Росія, немає Путіна — немає й Росії». Жодна критика, жодне негативне судження про лідера не мало проникнути в інформаційний простір.

«ПЕРЕМОГИ» МАЛО, ПОТРІБНА «ЗАГАЛЬНА ВСЕНАРОДНА ПІДТРИМКА»

Участь у виборах прогнозували найнижчою за всі президентські кампанії. Завдання «70% явки» і «70% — за Путіна», яке поставила кремлівська адміністрація перед губернаторами, здавалося нереальним, адже, за даними соцопитувань «Левада-Центру» восени 2017 року, у січні й лютому 2018-го готовність прийти на виборчі дільниці висловлювали тільки 56–58% респондентів. Це не влаштовувало, адже завдання «вистави» полягало не тільки в «перемозі» Путіна, а й у демонстрації, як за радянських часів, його «загальної всенародної підтримки».

За місяць перед виборами різко посилився адміністративний тиск, що й спричинило збільшення явки людей. Соціальна база Путіна — консервативна й депресивна провінція, працівники державних підприємств, бюрократія, пенсіонери, малозабезпечені та малоосвічені верстви населення. На них і було спрямовано основну роботу політтехнологів.

ТОТАЛЬНИЙ НАСТУП НА САМООРГАНІЗАЦІЮ СУСПІЛЬСТВА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

Після 2012 року в РФ постійно посилюється цензура (позасудове закриття сайтів, порушення кримінальних справ проти блогерів тощо). Міжнародні експерти констатували юридичну нікчемність Конституції РФ: зі 137 її основних статей не працюють більше як 50, передусім ті, у яких визначено порядок формування влади, свободи й права людини. Натомість зростають повноваження політичної поліції, які поєднуються з посиленням цензури Роскомнагляду й маніпуляцією масовою свідомістю, що ґрунтується на нових технологіях соціальних наук. Для боротьби з «масовими заворушеннями» створено російську гвардію, кількість якої порівнянна із сухопутними військами РФ. Це віддзеркалення параної режиму через страх повторення в Росії «кольорових» революцій, майданів після масових протестів 2011–2012 років.

Для боротьби з «масовими заворушеннями» створено російську гвардію, кількість якої порівнянна із сухопутними військами РФ

«ІДЕАЛИ ДЕМОКРАТІЇ ВІДКИНУТО Й ДИСКРЕДИТОВАНО, ЇХ ЗАМІНИЛИ «СТАБІЛЬНІСТЬ», «ОСОБЛИВИЙ ШЛЯХ» РОСІЇ

— Попри те, що російське населення тверезо оцінює природу чинної влади: Путін спирається на силовиків, олігархів (сформований порядок «керованої демократії» призвів до формування закритого корумпованого політичного класу), вищу бюрократію й представляє саме їхні інтереси, — ідеологія «величі держави» робить свою справу, — стверджує Лев Гудков. — Риторика війни, мілітаризму, героїчної слави Російської імперії та її колоніальних воєн, дискредитація західних цінностей витісняє з масової свідомості необхідність реалізації прав людини, активної участі в суспільному житті й політиці.

Якщо 1994 року (перед початком Першої чеченської війни) 41% вважав, що Росія має ворогів, то вже 2003-го (на новій хвилі антиамериканізму) таких було 77%, навесні 2014-го — 84%. Потім цей показник поступово знизився до 66% у грудні 2017 року. Водночас образ ворога не тільки працює на витіснення з громадської думки демократичних або правових уявлень, а й формує в суспільстві «захисний» ізоляціонізм («Росія — особлива цивілізація», яка перевершує Захід у своїй духовності та моралі).

Відчуження від Заходу вдалося досягти завдяки нав'язуванню уявлень про те, що в розвинутих країнах ставляться до РФ із презирством й острахом (останній нібито через «потужність Росії, яка зростає»). Культивовану патріотичну гордість за «Росію, яка відроджується», витісняє або нейтралізує гнітючий сором за стан справ усередині країни. Отож особливої поваги й довіри до політичного класу немає, але немає також обурення.

На переконання керівника «Левада-Центру», протистояння Заходу й повернення до імперських уявлень дали змогу російському обивателю відчути себе значущим. І саме це спричинило масову ейфорію: «Російський ведмідь показав усім зуби, ми змусили себе поважати». Як результат у РФ зросла довіра до силових структур і політиків, які демонструють свою готовність до насильства. У міфології «тисячолітньої» Росії акцент зроблено на «величі держави» та «героїчній симфонії» царя й народу.

ПРАГНЕННЯ В ЄС І НАТО — ЦЕ ЗМОВА ПРОТИ РФ ТА ОСОБИСТО ПРОТИ ПУТІНА

Прагнення країн, які вирвалися з колишнього Союзу, стати членом Європейського Союзу й Північноатлантичного оборонного альянсу подає російська пропаганда як змову проти РФ та особисто проти Путіна. Після 2004 року на перших позиціях у списку ворогів — прибалтійські країни, Грузія, Польща, а потім Україна й США.

Перші сплески антиукраїнської й антигрузинської пропаганди припадають на піки виборчих циклів у цих країнах. Поразка Грузії в серпневій Російсько-грузинській війні 2008 року призвела до встановлення російського протекторату над Абхазією та Південною Осетією, що перешкодило вступу Грузії в НАТО та зближенню її з ЄС.

Водночас антизахідна риторика не в змозі повністю знищити значення цінностей Заходу, адже жодних інших орієнтирів розвитку країни немає. Тому, незважаючи на всю конфронтацію, у більшості росіян залишається бажання «нормалізації» відносин зі світом розвинених країн.

ЩО МОЖНА ОЧІКУВАТИ ПІСЛЯ ІНАВГУРАЦІЇ ПУТІНА?

На думку, Лева Гудкова, є кілька сценаріїв подальшого дрейфу путінського режиму. У внутрішній кремлівській політиці варто очікувати посилення репресій проти незалежних громадських активістів, опозиції, зростання цензури. Будь-які реформи в Росії можуть відбуватися в умовах, коли диктатор змушений їх здійснювати під тиском обставин. Сьогодні таких умов немає.

У зовнішній політиці триватиме конфронтація з провідними країнами, відбуватимуться провокації регіональних конфліктів, підтримка нестабільності й напруженості в Україні, на Близькому Сході, спроби розколу й підтримка правих, антидемократичних сил і рухів у Європі. Відбуватиметься й пошук можливостей послаблення санкцій і міжнародної ізоляції. Кремль готовий до торгу, але за умови збереження завойованих ним позицій у розв'язанні світових проблем — це вкрай важливо, адже для Путіна статус «великої держави» — це основа його легітимності.

Водночас ситуація може різко змінитися в разі виникнення нової світової економічної кризи, яка набагато сильніше позначиться на слабкій економіці Росії, аніж на економіках інших розвинених країн, або ж у разі непередбачуваного переростання випадкового локального конфлікту в серйозне протистояння Росії та Заходу, що призведе до військово-дипломатичної поразки РФ.

Руслан ТКАЧУК

ПОЛІТИКА МОСКВИ ЩОДО УКРАЇНИ ЗАВЖДИ БУЛА АГРЕСИВНОЮ

Процес розпаду Радянського Союзу не був завершений з промовою Горбачова 25 грудня 1991 року. Нинішній керманич Кремля у будь-який спосіб намагається відновити радянську імперію, і ми зараз переживаємо один з найбільш драматичних моментів цієї політики — анексію Криму, «гібридну війну» на Донбасі. За висновками істориків, науковців, політологів, нинішня ситуація на Донбасі багато в чому стала наслідком довголітньої політики радянської влади та керманичів Кремля.

Підтвердженням того є, зокрема, результати досліджень демографічних, міграційних, культурних особливостей Донбасу українського етнолога Лесі Гасиджак

РАДЯНСЬКА ВЛАДА РОБИЛА ВСЕ, ЩОБ ЗНИЩИТИ ГЕНЕТИЧНИЙ КОД НАЦІЇ НА ДОНБАСІ

— Донбас — це справжній український регіон. До XV ст. це було Дике поле. XV — XVIII століття — період козацької колонізації, яку згодом продовжила урядова імперська колонізація і самовільне заселення селянами-втікачами, які шукали вільний життєвий простір. Так тривало до початку XIX століття, коли почалася промислова колонізація, індустріалізація цього регіону. Сюди прийшов як вітчизняний, так й іноземний капітал: британський, французький, бельгійський. Юзівка (нині Донецьк) була європейським містом, де були школи, гімназії, фабрики парфумерії і солодощів, власне середовище. Звісно, що були відсталі сільські околиці, але центр був європейський, розповіла Леся Гасиджак на «Радіо «Свобода».

> *Коли сьогодні селяни Донеччини чи Луганщини говорять, що їм батьки нічого не розповідали про Голодомор, це зрозуміло, бо вони там з'явилися пізніше*

У середині XIX ст. була потреба в робочих руках, тому на Донеччину в пошуках кращої долі їдуть селяни з російських губерній. І цей процес триває до початку XX ст. Потім відбувся жовтневий переворот. І вже наприкінці 20-х років розпочалося цільове заселення Донбасу робітниками з російських губерній, бо українські селяни володіли земельними наділами, тож не мали потреби залишати господарство, щоб працювати на Донбасі.

Коли через Голодомор 30-х років українських селян було практично винищено, в їхні спорожнілі хати поселилися приїжджі. Донецька область входить у десятку областей, які найбільше постраждали під час Голодомору і репресій періоду «Великого терору». Це робили зумисно. Задокументовано, що через голод вимерли десятки сіл, які потім заселили вихідці з Росії. І це були люди, які нічого не знали про Голодомор.

Коли сьогодні селяни Донеччини чи Луганщини говорять, що їм батьки нічого не розповідали про Голодомор, це зрозуміло, бо вони там з'явилися пізніше.

Найбільш активна міграційна хвиля на Донбасі, за словами науковця, припала на 1939 рік, коли оголошувались оргнабори, видавалися комсомольські путівки, особливо після Другої світової війни: «Під гаслом відбудови промисловості Донбасу почалося масове спрямування людських потоків на промислові підприємства. **Щороку лише в Донецьку область прибувало 400–700 тисяч населення. Звісно, що не всі залишалися, плинність робочої сили таки була. Але це був такий мікс, коли ми розуміємо, що за агресивної ідеологічної політики виникала інша спільнота, яка не була характерна для донецького краю. Цей регіон був полем експерименту...»**

Найбільш активна міграційна хвиля на Донбасі припала на 1939 рік

Треба сказати і про те, що багато репресованих мешканців Західної України після заслання не мали права повернутися туди, їх спрямовували на Схід. Загалом Донбас зазнав кілька міграційних хвиль українців.

— Я й подумати не могла, що в XXI столітті можлива війна. Не могла уявити, що аж так закрутиться, але про сепаратистські настрої говорила, бо це там відчувалось, особливо на рівні керівників підприємств. Ці комуністи були при владі по 40–50 років, і нічого не змінювалося. Ніхто не пропагував на Донбасі українськість. Українці в цьому регіоні нарікали, що про них забули. У 2005–2006 роках у Донецьку закрили кілька україномовних шкіл. Це вже був «дзвіночок», і донецька інтелігенція голосно говорила про це, але Київ її не чув, — розповіла Леся Гасиджак.

ТАЄМНА ТЕХНОЛОГІЯ КДБ ЩОДО ДОНБАСУ

За висновками багатьох (також і міжнародних) експертів, Кремль почав готувати сепаратизм на Донбасі ще до проголошення незалежності України, адже Москва найбільше була стурбована саме її відокремленням.

За словами Андрія Ніцоя (директор Центру стратегічних розробок), напередодні розвалу СРСР запускає механізми ментального, історичного, адміністративно-територіального роз'єднання з елементами політичного, що запускались у тіло молодої української держави як вірусні програми.

Виявляється, ще задовго до розпаду СРСР радянські спецслужби створили на Донбасі з тисяч кримінальних злочинців, підконтрольних КДБ, бандитський анклав, щоб шляхом терору контролювати Україну.

Схожі сценарії у Кремлі вже реалізовувались і навіть у більших масштабах.

Масово переселяючи народи, Сталін створив конфліктні території практично по всьому Радянському Союзу. Кремль уміло маніпулював мовами, релігіями, етикою.

На думку Сергія Крижанівського (колишнього співробітника спецпідрозділів СРСР), Путін із самого початку був налаштований правити в Росії методами на кшталт сталінських, створюючи анклави на території України і не лише там. Збройні конфлікти у Нагірному Карабаху, Придністров'ї, Осетії — це проекти Кремля. В одній з нещодавніх програм «Секретний фронт» (що виходить на телеканалі ICTV) розповідалося, як Кремль використовує такі сценарії. Так, у квітні 2016-го у Нагірному Карабаху сталося чергове загострення, в якому добре простежується сценарій Кремля. Через кілька днів збройного конфлікту спецслужби Азербайджану за поширення дезінформації депортують з країни журналістів Лайф Ньюс. Кремлівська пропаганда стверджувала, що на боці азербайджанців воює загін терористів ісламської держави. Метою спецоперації Кремля була зупинка будівництва газогону, яким Азербайджан в обхід Росії планував постачати європейцям дешевший каспійський газ.

Дмитро Снєгирьов (співголова ГІ «Права справа») стверджує, що Кремль намагався створити терористичні «ДНР» та «ЛНР» ще у 90-ті: «У 1994 році відбувається перша спроба проведення референдуму і в Луганську, і в Донецьку. Тоді на референдум виносяться два питання: російська мова як державна і про федеративний устрій України. Патріотично налаштовані донеччани, луганчани б'ють на сполох та за підтримки правоохоронців зупиняють незаконну діяльність сепаратистів».

Створити на Донбасі бандитський режим російські спецслужби спромоглися лише через 20 років. Після трьох років окупації такий собі «міністр безпеки ДНР» Олександр Ходаковський був змушений визнати, що не менше третини їхнього війська становлять колишні в'язні, яких терористи вербують у різний спосіб. Важливий факт: кількість тюрем у Донецькій та Луганській областях у сумі більша, ніж у решті України. Навесні 2014 року російські спецслужби таємно озброїли кримінальний анклав Донбасу.

Ще 2010 року Дмитро Снєгирьов разом з іншими українськими патріотами викрив у Луганську підконтрольну російським спецслужбам сепаратистську мережу. Військова приватна організація «Донское казачество» маскувалася під громадську. Коли ж активісти сповістили про це компетентні органи, невідомі особи жорстоко побили патріотів та їхні авто.

Розмивання національної ідентичності в регіоні відбувалося різними способами. Так, незадовго після проголошення Януковича президентом, його соратник Олександр Єфремов відкрив у Луганську пам'ятник «жертвам ОУН-УПА». Такі факти підтверджують висновок, що кремлівські спецслужби десятиліттями вчили на Донбасі ненавидіти Україну.

Анатолій КРАВЕЦЬ

> Левко Лук'яненко:
> «Налагодження» стосунків між українським та російським народом у розумінні московитів — це русифікація всіх українців і перетворення їх на неповноцінних малоросів. Така політика російською імперією проводиться вже 340 років. До Української революції 1917 року російські шовіністи взагалі не визнавали українців за націю, а Україну — за незалежну державу. Україну вони перейменували в Малоросію, а українців — у малоросів. Революція 1917 року відродила українську націю, але не змогла зберегти незалежність. Адже Ленін направив в Україну кілька десятків тисяч головорізів зі зброєю, а Україна не встигла створити потужну армію. Так, тоді Московія перемогла. Їхня перемога нам дуже дорого коштувала. В Україні з 1922 року Росія проводила політику геноциду, винищення українців голодоморами, масовими розстрілами, виселенням з рідних територій. Вже тоді російські та проросійські ЗМІ та політики-демагоги твердили, що нічого такого немає, в нас є «дружба між російським та українським народами».
> Нічого не змінилось і сьогодні. Дружба з Росією для України означає геноцид. Таким чином, відродження «дружби» з Росією для українців означає знищення нас як нації. Зверніть увагу, в Москві на всіх їхніх каналах росіяни говорять, що України як держави і українців як нації взагалі немає і ніколи не було.

Учасники з'їзду Союзу українських канадських вояків у Лондоні. Січень 1944 року

УКРАЇНА В ДРУГІЙ СВІТОВІЙ: ЦИФРИ ТА ФАКТИ

Загальні демографічні втрати України — включно з убитими, жертвами концтаборів, депортованими та евакуйованими — становлять не менше як 14 млн. Із 41,7 млн людей, які жили до війни в УРСР, на 1945 рік залишилося тільки 27,4 млн.

Під час евакуації з України на Схід було вивезено близько тисячі найкращих промислових підприємств, які не повернулися назад.

Відступаючи влітку 1941-го, радянська влада залишала випалену землю. Наприклад, під час евакуації в Запоріжжі висадили в повітря Дніпрогес. Про це не попередили ані цивільне населення, ані поблизу розташовані військові частини, яких майже всіх було потоплено водяним валом Дніпра. У Дніпропетровську підірвали хлібокомбінат разом із робітниками. Таких прикладів «організованого відступу та планової евакуації» — чимало.

Під час визволення України від німців вище командування вдавалося до так званого дострокового призову юнаків 16–17 років. Їх без підготовки й погано озброєних кидали в бій, з якого мало хто виходив живим.

Друга світова війна повністю змінила етнічне обличчя українського суспільства. З України зникли такі впливові раніше національні меншини, як німці (виселили на схід СРСР), кримські татари, які впродовж віків були важливим фактором історії Причорноморського регіону. 1944-го їх депортували в Середню Азію. А з майже 3 млн українських євреїв пережили війну 800 тис., із 2,5 млн поляків залишилося менше як 400 тис. Натомість кількість росіян із довоєнних 4 млн зросла впродовж першого повоєнного десятиліття до 7 млн...

«Я ЗНАЮ, ЩО Я БУВ, Є Й БУДУ УКРАЇНЦЕМ...»

У РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ УКРАЇНЦІ ВОЮВАЛИ В АРМІЯХ БАГАТЬОХ КРАЇН СВІТУ, ПРОТИСТОЯЧИ СПІЛЬНОМУ ВОРОГОВІ — ГІТЛЕРІВСЬКІЙ НІМЕЧЧИНІ ТА ЇЇ СОЮЗНИКАМ

За часів колишнього Радянського Союзу цей факт усіляко замовчували: вважали, що представники народів, які населяли імперію, могли перебувати лише в її війську. На тих же, котрі опинялися в збройних силах третіх країн, влада дивилася з підозрою

— Доля закинула мене до лав американської армії, — розповідав мені Михайло Дорошук, який по закінченні Другої світової все-таки повернувся в СРСР. — Мені неабияк пощастило: після перевірки в СМЕРШ мене залишили в спокої, і я вчителював до самої старості. Але якось знайомий майор-кадебіст, коли ми святкували черговий День Перемоги, порадив «не розслаблятися», мовляв, вони мені ще й досі не довіряють.

— На початку 1940-х у Канаді вже сформувалася велика українська діаспора. І коли ця країна приєдналася до антигітлерівської коаліції, на шпальтах українських газет з'явилися звернення громадських організацій, зокрема Української стрілецької громади та Українського національного об'єднання Канади до уряду: їхні автори пропонували створити окремий Український легіон у Британській армії, — каже Людмила Ващук — провідний науковий співробітник відділу використання інформації документів Центрального державного архіву зарубіжної україніки. — Їх почули, і незабаром чимало канадських українців уже воювали з гітлерівцями.

Це був свідомий вибір свідомих людей. Щоб у цьому переконатись, достатньо ознайомитися зі змістом листів, які вони писали з фронту своїм рідним і близьким. Наприклад, Іван Якимів 1943 року повідомляв: «Повірте, що багато з нас, які тут борються, вірять, що іще постане Вільна Незалежна Україна та що всім поневоленим народам усміхнеться доля... Якщо світ бореться за правду, то ця правда мусить вирішити, щоби українські землі злились в одну Українську Незалежну Державу».

Не можуть залишати байдужими й історії про долі окремих воїнів. Двадцятирічний доброволець канадського військово-морського флоту, активний член українських молодіжних спортивних організацій Антон Леськів у вересні 1940 року написав листа в редакцію газети «Новий шлях»: «Хочу повідомити вас, що від'їжджаю… Усе мріяв поїхати на «другий бік», а тепер день прийшов. Також хотів бути каноніром, а тепер пройшов іспит і сьогодні став каноніром. Жалкую, що не міг ще раз бути з вами всіма, але, як Бог дасть, вернуся та й знов буду з вами. Не думайте, що я боюся згинути. Я знаю, що я був, є й буду українцем і вмру як українець. Поздоровляю всіх… Лиш одну думку маю: Україна повстане! Слава Україні!»

Під час святкування чергової річниці перемоги над гітлерівською Німеччиною тодішній президент Франції Шарль де Голль не забув згадати також українців: «Разом із нами, французами, перемогу над ворогом наближали й представники інших народів. Були серед них і українські хлопці, котрі мужньо воювали за нашу землю»

Це був останній лист молодого українського матроса: невдовзі він загинув.

За словами пані Людмили, до лав канадської армії українці вступали цілими сім'ями. Зокрема всі десять синів українця Микулика, теслі з Буковини, перебували в армії, чим їхній батько дуже пишався. Він навіть казав, що якщо війна затягнеться, то і його одинадцятий сімнадцятирічний син також піде у військо. Українці служили в усіх родах і видах війська, вирізняючись високим професіоналізмом і високою дисципліною. В архівах збереглося чимало свідчень про те, що тисячі вояків — українців за походженням — було нагороджено військовими відзнаками, зокрема, хрестом «За видатні льотні заслуги», «Медаллю Британської імперії», «Військовою медаллю».

Близько 50 тис. українців воювали в складі американської армії. Зокрема в Тихоокеанському регіоні, у Малій Азії, Північній Африці, Європі, допомагали здійснювати постачання в СРСР військової техніки, продовольства за ленд-лізом, а також брали участь в операції «Оверлорд».

Із перших днів нападу Німеччини на Францію українці, які там жили, стали зі зброєю в руках на її захист. Український народний союз, який діяв у цій країні, звернувся до прем'єр-міністра Едуарда Даладьє із заявою, у якій наголошував на цілковитій лояльності до французької влади й готовності захищати її разом із французами. А через кілька тижнів, за свідченням французьких істориків, кілька тисяч українців уступили в іноземний легіон і пішли на фронт.

Під час святкування чергової річниці перемоги над гітлерівською Німеччиною тодішній президент Франції Шарль де Голль не забув згадати також українців: «Разом із нами, французами, перемогу над ворогом наближали й представники інших народів. Були серед них і українські хлопці, котрі мужньо воювали за нашу землю».

1939 року у Військо Польське було мобілізовано понад 100 тис. етнічних українців, які жили на теренах Польщі. Тож напад гітлерівської Німеччини на Польщу вони зустріли разом із поляками зі зброєю в руках. У вересні — жовтні 1941 року близько 10 тис. із них загинули в боях.

— Є маса документально підтверджених свідчень, що українці проявили відвагу та жертовність під час боїв, — каже польський історик Гжибовський. — Наприклад, вони відважно захищали Варшаву, проявили себе в славнозвісній битві над річкою Бзура, боях у Померанії. Але після того, як Польща зазнала поразки, більшість із них потрапила в німецьку та радянську неволю.

До речі, у лавах Війська Польського по-геройськи воювали й ветерани армії Української Народної Республіки. Був серед них Павло Шандрук, який у вересні 1939-го вивів з оточення 29-ту піхотну бригаду. За це його відзначили орденом Virtuti Militari, найвищою військовою нагородою в Польщі.

За словами голови Українського інституту національної пам'яті Володимира В'ятровича, головним чинником, який визначив місце й роль українців у Другій світовій війні, стало те, що вони не мали власної держави. Тому й опинилися в арміях різних країн світу.

Матеріали сторінки підготував Сергій ЗЯТЬЄВ

«Я ПІСЛЯ ВІЙНИ ЩЕ ДОВГО У СНАХ ХОДИЛА В АТАКУ», —

ПРИГАДУВАЛА ЄДИНА ЖІНКА — КОМАНДИР ВЗВОДУ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ПОЛКОВНИК ЄВДОКІЯ ЗАВАЛІЙ

Про долю й фронтовий шлях дивовижної жінки Євдокії Миколаївни Завалій іще за її життя розповідали десятки друкованих засобів масової інформації. Про неї було знято документальний фільм. А в Національному музеї історії України в Другій світовій війні можна ознайомитися з особистими фотодокументами мужньої українки, яка визволяла Севастополь, штурмувала Сапун-гору, брала участь у боях за Балаклаву, Керч, переправлялася через Дністровський лиман, висаджувалася з десантом у румунську Констанцу, болгарські Варну та Бургас, визволяла Будапешт…

Лейтенант Євдокія Завалій (в центрі) — командир взводу 83-ї бригади морської піхоти з бойовими друзями

Такою запам'ятали Євдокію Завалій кияни

Уперше про відважну українку ще 1944 року написав відомий військовий кореспондент Володимир Рудний. Його нарис під назвою «Лейтенант Дуся» увійшов у збірку оповідань «Діючий фронт». Саме відтоді ім'я безстрашного двадцятирічного командира взводу автоматників 83-ї бригади морської піхоти «українки з Нового Бугу, яка до армії працювала в колгоспі», стало широковідомим, і не тільки на флоті.

А в одному з останніх інтерв'ю Євдокія Миколаївна розповідала: «Я ж зовсім дівчиськом на війну потрапила, ще й шістнадцяти не минуло. Три рази бігала до військкома, а він мені все: «Молоко спочатку підітри!..» Але фронт наближався… Як зараз пам'ятаю той день — 25 липня 1941 року. Випалений сонцем степ у рідній Миколаївській області, колгоспне поле, де ми з подругами поспішали зібрати врожай… Тут бачимо, що на небі, просто над нашим селом, з'явилися чорні плями. Бригадир: "Парашутний десант!" Ми кинулись по хатах. Убігла у двір і почула чийсь стогін. Глянула в той бік та й обімліла: молодий прикордонник лежить у калюжі крові (у нас у селі тоді перебував штаб якоїсь прикордонної частини). Убігла в хату, розірвала простирадло, як могла перебинтувала… Дивлюся: ще одного поранило, потім іншого…»

Коли остання частина залишала Новий Буг, Дуся умовила командира взяти її із собою. Бойове хрещення дівчина дістала, коли 96-й кавалерійський полк, у якому вона служила санітаркою, відступаючи, форсував Дніпро. Переправлялись на плотах із підручних засобів. Тоді й настигнув Завалій ворожий снаряд — осколкове проникне поранення в живіт.

«Потрапила в госпіталь під Краснодаром, — згадувала Євдокія Миколаївна. — Головлікар оглянув мене й каже: «Ну все, дівчино, відвоювалася. Отримаєш літер і дуй додому». «Мені немає куди їхати, — кажу. — Відправляйте на фронт». Направили мене в запасний полк. А туди якраз «покупці» з командування приїхали набирати поповнення. Один із них підкликав мене й попросив документи. Розгортає мій літер і зачитує: «Старший сержант Завалій Євдок». Це так скоротили моє ім'я в госпіталі». «Покупець» і не підозрював, що перед ним дівчина. А Дуся справді нічим не відрізнялася від хлопців: «їжачок» після госпіталю: косу довелося відрізати, аби воші не дошкуляли.

У пункті дислокації «Євдоку» видали обмундирування й відправили в лазню. Дівчині якимось дивом удалося уникнути миття разом із чоловіками. А через кілька годин у станиці Гарячий Ключ старший сержант «Євдоким» прийняв бій у складі 6-ї десантної бригади.

Німецький генерал не повірив, що його взяли в полон бійці під командуванням жінки, але потім власноруч віддав Завалій свого «вальтера»

Їй удалося зберігати свою таємницю вісім місяців. Після того як вона взяла в полон німецького офіцера, Завалій направили у відділення розвідки, командиром якого невдовзі вона й стала. В одному з боїв командира взводу було вбито, і вона підняла в атаку. У тому бою Завалій було поранено, і в шпиталі відкрилася таємниця про те, що «Євдоким», який вісім місяців воював разом із десантниками, — дівчина.

У поданні на нагороду орденом Червоної Зірки про здійснений подвиг зазначено: «Перебуваючи на фронтах Вітчизняної війни, з перших днів товариш Завалій проявила себе сміливим і відважним захисником Батьківщини. 27 березня 1943 року в бою за станицю Кримська Краснодарського краю вона, діючи сміливо й рішуче, знищила двох фашистів і взяла в полон трьох гітлерівських солдатів».

Другою бойовою нагородою — орденом Вітчизняної війни 1-го ступеня Євдокію Завалій було нагороджено вже в складі 83-ї окремої морської бригади — однієї з найдієвіших та найуславленіших серед частин і з'єднань морської піхоти часів Другої світової війни.

Особливо відзначилась Євдокія Завалій зі своїми підлеглими під час боїв за Будапешт. Тоді, у лютому 1945 року, щоб виконати поставлене завдання, взвод під її командуванням успішно скористався підземними ходами міської каналізації. Це було надзвичайно складне завдання.

«Наші бійці висадилися з катерів Дунайської флотилії, прорвали ворожу оборону й закріпилися на околиці Будапешта, — пригадувала Євдокія Миколаївна. — Далі просуватися не вдавалося. Ретельно обстеживши всі закутки, звернули увагу на каналізаційний люк. Уночі його відчинили. З колодязя дихнуло смородом. Двоє смільчаків спустилося вниз. Відкрився підземний канал, кінця-краю не видко…»

То був канал для скидання нечистот, без вентиляції. Проникнути підземним ходом у тил ворога для розвідників було заманливо. Але ж як пробитися за такого смороду? Бійці згадали, що серед трофеїв є вісімнадцять подушок із киснем. Ось коли вони знадобилися.

У підземелля спустилося тридцять розвідників. Одна киснева подушка на двох. Боєць вдихне раз-другий і передає її сусідові.

«Просуватися було дуже важко, — ділилася спогадами Євдокія Завалій. — Тунель місцями то звужувався, то виявлявся настільки низьким, що доводилося повзти. Руки й коліна покрилися липким брудом. На шляху траплялися вертикальні колодязі. Обережно підняли кришку й побачили: навколо ворожі танки й автомашини. Цей люк був позаду одного з танків. Один за одним виповзли мої розвідники й розпласталися біля танків та автомашин. А вартові нічого не помітили. Ходять собі туди й назад. Їх безшумно зняли».

Двері в підземному бункері виявилися незачиненими. У приміщенні було багато гітлерівців. Деякі писали листи, дехто спав. Розвідники з порога дали короткою автоматною чергою. Захоплені зненацька, німці підняли догори руки. Зброю склали в куток.

Найціннішими виявилися оперативні карти. Серед полонених опинився й генерал. Спочатку він не повірив, що його взяли в полон бійці під командуванням жінки, але потім був змушений змиритися й навіть власноруч віддав Євдокії Завалій свого «вальтера».

За участь у цій надскладній операції Завалій було нагороджено орденом Червоного Прапора.

«Я після війни ще довго у снах ходила в атаку, — згадувала полковник морської піхоти. — Кричала так, що сусіди лякалися. А бабуся молилась і казала мамі: «Це нечистий дух із неї виходить!».

1947 року Євдокія у свої 21 демобілізувалась і назавжди оселилася в Києві. Закінчила вечірню школу № 16, курси для працівників торгівлі, вийшла заміж, народила двох дітей.

Вісім років тому, напередодні Дня Перемоги, Євдокії Миколаївни не стало. Поховали мужню жінку з військовими почестями на Байковому цвинтарі.

Підготував Олександр ТЕРЕВЕРКО

АВТОМОБІЛЬНА ТЕХНІКА ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

ПІД ЧАС ВІЙНИ ВАЖЛИВУ РОЛЬ ВІДІГРАВАЛИ САМЕ АВТОМОБІЛІ, ЯКІ ПОСТАЧАЛИ НА ПЕРЕДОВУ БОЄПРИПАСИ, ПРОДОВОЛЬСТВО, ПАЛЬНЕ, ЕВАКУЙОВУВАЛИ В ТИЛ ПОРАНЕНИХ. «НАРОДНА АРМІЯ» ЗГАДУЄ ПРО АВТІВКИ, НА ЯКИХ РАДЯНСЬКИМ СОЛДАТАМ УДАЛОСЯ «ДОЇХАТИ» ДО ПЕРЕМОГИ. ВОДНОЧАС РОЗПОВІМО ПРО АВТОТРАНСПОРТ СУПРОТИВНИКА, ЩО ЇМ ПРОТИСТОЯВ

Статистика свідчить, що до початку Другої світової війни СРСР виготовляв більше військової техніки, аніж будь-яка інша країна світу. Зокрема станом на 22 червня 1941 року загальна кількість військових автомобілів сягала 272 тис. 600 одиниць. Окрім того, у перші тижні війни з народного господарства було мобілізовано ще 160 тис. 300 машин. Автопарк німецьких військ налічував тоді близько 280 тис. машин. Але таку величезну перевагу було швидко втрачено. На початковому етапі вторгнення фашистських окупантів на території СРСР автопарк радянського війська втратив десятки тисяч машин. Однак за короткий час СРСР удалося його поновити як за рахунок розгортання виробництва в глибокому тилу, так і за рахунок постачання за ленд-лізом.

ГАЗ-АА

Найпоширенішою вантажівкою в роки Другої світової війни був ГАЗ-АА, в народі іменований «полуторкою». Безвідмовний двигун запускався з півоберта, правда, часто «ручним стартером». Невибагливий мотор був і до бензину. Пальне заливали будь-якої якості — машина працювала навіть на гасі і спирті

ПЕРШОЮ КОЛІСНОЮ БАЗОЮ ДЛЯ «КАТЮШІ» СТАВ ЗІС-6

Реактивні установки залпового вогню БМ-13, які пізніше дістали назву «Катюша», спочатку встановлювали на гусеничному шасі. Але таке розміщення мало деякі вагомі недоліки: низьку швидкість і високу витрату палива.

Для переміщення реактивних установок застосовували спеціальні тягачі. Саме тому більшість «Катюш» установлювали на вантажні автівки, першою з яких став радянський ЗІС-6, створений на базі ЗІС-5 (формула 4х2). Ця чотиритонна вантажівка з колісною формулою 6х4 мала відмінну прохідність і разом із реактивною установкою дістала бойове хрещення 14 липня 1941 року в місті Рудня, яке захопили нацисти.

А сталося це за таких обставин. На одній із центральних площ цього міста зібралася велика кількість німецької військової техніки. З крутого берега річки Мала Березина автомобіль ЗІС-6 із реактивною установкою БМ-13 завдав потужного удару по ворогу. Коли стихли залпи установки, один із солдатів заспівав популярну на той час пісню «Катюша». Звідси, за поширеною легендою, і виникла народна назва БМ-13.

Проте «Катюшу» встановлювали не тільки на ЗІСах. Багато автомобілів, які постачали Радянському Союзу за ленд-лізом (переважно англійські й американські), також використовували як шасі для «Катюш». До того ж наймасовішим став саме американський Studebaker US6 — перша у світі вантажівка з трьома приводними мостами. За роки війни Радянський Союз отримав майже 200 тис. US6. Завдяки повному приводу американська вантажівка мала високу прохідність і вантажопідйомність, що вигідно відрізняло її від радянських аналогів. Порівняно із ЗІС-5 Studebaker міг перевозити на дві тонни більше вантажу. До того ж цей автомобіль міг долати невеликі річкові броди, оскільки життєво важливі деталі високо розміщувалися.

АВТІВКИ ДЛЯ БЕЗДОРІЖЖЯ

Із 1942 року за програмою ленд-лізу в СРСР почали надходити американські автомобілі Willys різної модифікації. Вони добре зарекомендували себе в умовах бойових дій. Цей повноприводний автомобіль мав чотирициліндровий двигун

Willys MA

«ЗАЛІЗНІ КОНІ» ВЕРМАХТУ

Opel Blitz

Наймасовішою німецькою вантажівкою часів Другої світової війни був Opel Blitz. Фашистську «тритонку» випускали на заводі в Бранденбурзі. На армійських машинах стояли 3,6-літрові двигуни потужністю 75 к. с. На рівній дорозі вантажівка розвивала швидкість до 90 км/год. Opel Blitz виробляли у двох варіантах: задньоприводному 4х2 та повноприводному 4х4. Автомобіль став базою для автобусів, санітарних автомобілів, пересувних радіостанцій. Для військ СС було зроблено напівгусеничні версії цієї вантажівки, що дістали назву Maultier (у перекладі з німецької — «мул»). Задля економії матеріалів було випущено машини з дерев'яною кабіною, а в Африку Opel Blitz вирушали взагалі без неї.

Ще один німецький автомобіль VW Typ 82 Kubelwagen використовували переважно для перевезення особового складу, але за час виробництва було випущено більше як 30 усіляких його модифікацій. Позашляховик підвозив боєприпаси, пальне, продовольство й медикаменти. Кузов автомобіля було зроблено зі звичайних бляшаних листів, замість даху — брезент, який легко складався. Дверці також було зроблено з брезенту. Для максимальної безпеки

Більшість «Катюш» встановлювали на вантажні автівки, першою з яких став радянський ЗІС-6, створений на базі ЗІС-5

об'ємом 2,2 л і потужністю 54 к. с. Максимальна його швидкість становила 104 км/год. Але все ж головне завдання позашляховика — це подолання різних перешкод. Willys із цим чудово справлявся й впевнено почувався на бездоріжжі (міг подолати брід завглибшки до півметра, а деякі модифікації — і до 1,5 м). За роки війни Радянський Союз одержав близько 52 тис. цих автомобілів.

До речі, власні військові джипи були й в СРСР. У січні 1941 року радянське керівництво доручило відразу двом підприємствам — ГАЗ і НАТІ — розробку легкого, недорогого, а головне — невибагливого позашляховика. Через два місяці на військовому полігоні відбулися випробування одразу двох автомобілів — ГАЗ-64 і НАТІ-АР. ГАЗ-64 показав результати, кращі за конкурента, але головним було те, що його виробництво не потребувало великих фінансових і часових витрат, і вже в серпні 1941 року з конвеєра зійшов перший такий позашляховик. ГАЗ-64 міг легко долати круті підйоми, багнюку, пісок і сніг. По рівній дорозі машина розвивала швидкість до 90 км/год, а по бездоріжжю — до 25 км/год, що не міг зробити жоден інший радянський автомобіль.

1943-го було розроблено нову модель позашляховика — ГАЗ-67 (модернізований варіант ГАЗ-64). Від свого попередника він відрізнявся ширшою колією та посиленою підвіскою. Також було збільшено потужність двигуна. Однак через збільшену ширину позашляховик утратив динамічні характеристики, а максимальна швидкість знизилася до 88 км/год.

1944 року ГАЗ-67 дістав деякі конструктивні зміни, після чого йому було присвоєно індекс «Б». У народі ж його з любов'ю називали «Чапаєвим» та «Іваном-Віллісом». Радянський позашляховик на фронтах війни добре себе зарекомендував. Він був невибагливий до паливно-мастильних матеріалів і більшою мірою ремонтопридатним на відміну від американського автомобіля Willys.

«ЗАХАР» ТА ЙОГО КОМАНДА

Справді культовою вантажівкою на війні був ЗІС-5. У народі він дістав назви «Захар», «Захар Іванович», «тритонка». За надійністю він не мав собі рівних. Двигун об'ємом 5,5 л легко запускався будь-якої погоди та був невибагливий до якості бензину. За власної ваги 3 тонни він міг брати на борт іще стільки ж вантажу. Також треба віддати належне високій прохідності «Захара»: маючи колісну формулу 4х2, вантажівка долала різні перешкоди й поводилася на бездоріжжі практично як повноприводний автомобіль. На окрему увагу заслуговує гнучка рама ЗІС-5: коли вантажівка наїжджала на перешкоду, рама вигиналася, допомагаючи автомобілю м'якше долати нерівність. Максимальна швидкість цієї вантажівки — 60 км/год. До 1941 року ЗІС-5 становили майже половину військового автопарку Радянського Союзу.

У перші місяці війни чимало автомобілів було знищено. Часткова мобілізація машин із народного господарства тимчасово розв'язала цю проблему, але фронту й тилу терміново потрібна була велика кількість вантажних автомобілів.

Для економії матеріалу вантажівки ЗІС-5 стали виробляти максимально спрощеної модифікації. Замість залізної кабіни ставили фанерну, були відсутні передні гальма, на вантажівку встановлювали всього одну фару (водійську), а протягом деякого часу ці машини випускали взагалі без фар! На кожній вантажівці економили 124 кг металу.

Проте найпоширенішою вантажівкою в роки Другої світової війни був ГАЗ-АА, у народі іменований «полуторкою». По суті, це була модернізована версія американської вантажівки Ford-AA. Виробництво цього автомобіля почалося задовго до війни — 1932 року. До 1933-го машини складали з американських машинокомплектів, проте їхня якість не зовсім підходила для експлуатації в наших дорожніх умовах. Фахівці Горьковського автозаводу внесли низку конструктивних змін у ГАЗ-АА, і з 1933-го автомобіль стали складати повністю з радянських складників.

1938 року автомобіль отримав новий двигун об'ємом майже 3,3 л і потужністю 50 к. с. і став називатися ГАЗ-ММ. Машина була швидшою за ЗІС-5, бо мала максимальну швидкість 100 км/год. А от вантажопідйомність була меншою вдвічі, аніж у «тритонки». Звідси й назва — «полуторка».

У воєнні роки вантажівка позбулася практично тих же вузлів, що й «Захар». На ГАЗ-ММ ставили всього одну фару й один склоочисник із боку водія. Передні гальма були відсутні. Крила автомобіля робили зі звичайного покрівельного заліза. У задній частині машини замість чотирьох коліс нерідко ставили всього два. Дах і дверцята кабіни виготовляли з брезенту, що було плюсом: у разі спалаху, затоплення або обстрілу машини з неї можна було швидко вистрибнути.

Ці по-справжньому героїчні автомобілі першими пройшли по замерзлому Ладозькому озеру, щоб привезти продовольство в блокадний Ленінград. На зворотному шляху ГАЗ-ММ вивозив людей, промислове обладнання й культурні цінності.

За довгі роки війни «полуторка» зуміла прихилити до себе солдатські серця. Безвідмовний двигун запускався з півоберта, щоправда, часто «ручним стартером», бо робочий акумулятор на війні — то велика рідкість. Мотор був невибагливим і до бензину. Пальне заливали будь-якої якості: машина працювала навіть на гасі та спирті.

солдатів сидіння робили глибокими, їх називали Kubelsitz, що в перекладі означає «балії». Відтоді всі автомобілі такого типу незалежно від форми сидінь стали називатися Kubelwagen. Позашляховик вагою всього 750 кг мав двигун об'ємом 985 куб. см, який видавав 23,5 к. с. Із березня 1943 року на нього почали встановлювати потужніший 25-сильний двигун об'ємом 1,1 л. Задньоприводний позашляховик із колісною формулою 4х2 завдяки своїй легкій вазі й незалежній торсіонній підвісці чудово почувався на бездоріжжі.

Цей позашляховик виявився одним із найвдаліших німецьких автомобілів. Завдяки його малій масі два-три солдати легко могли підняти застряглу машину. Радянським та американським солдатам також сподобався Kubelwagen. Американці навіть вимінювали трофейні автомобілі Volkswagen у британських і французьких солдатів на Willys: Kubelwagen «коштував» три автомобілі Willys.

Однак усе-таки найпопулярнішим німецьким позашляховиком став Horch 901. Автомобіль мав непогану прохідність по бездоріжжю та високу максимальну швидкість як на той час — 90 км/год. Два паливних баки загальним об'ємом 110 л давали цій машині запас ходу до 400 км.

На базі автомобіля Horch 901 було побудовано артилерійські тягачі й автомобілі радіозв'язку. Водночас німецький позашляховик усе-таки помітно програвав своїм конкурентам — американському Willys і радянському ГАЗ-67. Він потребував частішого та якіснішого технічного обслуговування, домогтися чого у воєнних умовах було дуже складно.

Підготував Сергій ВОРОНКОВ

Kubelwagen

Артилерійський тягач Sd.Kfz

Horch 901

ЧИМ ЗАПАМ'ЯТАВСЯ ДЕНЬ 9 ТРАВНЯ ВЕТЕРАНАМ ВІЙНИ

Герой Радянського Союзу Іван Селіфонов на відкритті пам'ятника «Люди Перемоги»

1418 днів і ночей тривала війна проти нацистської Німеччини. Важким, сповненим трагічними датами, чисельними жертвами був шлях до перемоги. Кожен крок до неї рясно политий кров'ю і потом захисників рідної землі, сльозами мирних громадян, обпалений полум'ям вибухів снарядів і мін, загравами над розбомбленими містами і заводами. Кожного дня клята війна забирала десятки тисяч людських життів. Та попри всі труднощі і випробування, наші воїни все ближче підходили до лігвища ворога. І нарешті дійшли і розписалися на рейхстазі!.. Яким запам'ятався цей день перемоги її творцям, що вони пережили 9 травня 1945 року? Про це наша розповідь

«У ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ Я ВИЛЕТІВ НА ПОВІТРЯНУ РОЗВІДКУ»

Іван Іванович Селіфонов відчинив двері і вибачився, що зустрів мене у спортивному костюмі і зі щіточкою для фарбування. Перехопивши мій погляд, він усміхнувся: «Завершую підготовку своєї квартири до свята». Розмову з Іваном Івановичем розпочав саме з цього запитання: «Яким йому запам'яталося 9 травня 1945 року?» Пригадуючи події того дня, Іван Іванович розповів:

— Вранці 9 травня льотчики нашого полку зібралися на командному пункті. Вночі ніхто з нас не спав, радіючи повідомленню про перемогу. Командир полку гвардії підполковник Михайло Кузнецов привітав із цим святом. Обходячи стрій льотчиків, він вдивлявся в їхні очі, сповнені радості і піднесення. Коли підійшов до нашої третьої ескадрильї, несподівано зупинився напроти мене і сказав: «Селіфонов, візьміть будь-якого льотчика і в парі з ним вилетіть на розвідку. Треба подивитися, де перебувають наші війська на південь від Дрездена». Таке завдання для мене було несподіваним: кінець війни і раптом наказ про бойовий виліт. Але я лише запитав, коли злітати. Командир уточнив: за півгодини, о 9.30.

Іван Селіфонов у парі з гвардії лейтенантом Петром Ніколенком у польоті спостерігав, як у напрямку Чехословаччини летіли хвилями дев'ятки радянських бомбардувальників Пе-2. Вони поспішали на допомогу повсталий Празі, аби завдати бомбового удару по гітлерівцях. Коли виконали бойове завдання, повернулися на свій аеродром і взяли участь в урочистостях з нагоди перемоги. Раділи настанню першого дня миру, весни, тій тиші, яка запанувала на аеродромі. Раділи й тому, що їхній 106-й гвардійський винищувальний полк теж зробив свій внесок у перемогу над нацистами. Його льотчики за роки війни здійснили 8730 бойових вильотів, збили 299 і пошкодили 71 літак ворога. Дванадцять з них стали Героями Радянського Союзу. Серед них був і Іван Селіфонов. Він брав участь у Сталінградській битві, визволенні Донбасу, битві за Дніпро, Берлінській операції. У повітряних боях збив вісім літаків противника, при штурмі позицій знищив близько сотні фашистських солдатів і офіцерів. У складі воїнів 1-го Українського фронту Іван Селіфонов брав участь у переможному параді 24 червня 1945 року у Москві на Красній площі.

Розповів ветеран війни і про те, як ще за життя його увічнили в Києві у скульптурній експозиції «Люди Перемоги». Перший в Україні такий пам'ятник відкрили у столиці 7 травня 2016 року. Генерал Іван Селіфонов став прообразом військового льотчика, а стрільця-радиста бойової крилатої машини — Ганна Коломойцева.

ОСТАННЯ АТАКА СПІВРОБІТНИКІВ ДИВІЗІЙНОЇ ГАЗЕТИ «В АТАКУ!»

Коли полковнику у відставці Якову Оксюті виповнилося 90 років, я навістив свого першого начальника по роботі в редакції газети Київського військового округу. Попросив Якова Григоровича поділитися спогадами про 9 травня 1945 року. Хоча він на війні з гітлерівською Німеччиною був з її першого дня. 22 червня 1941 року зустрів не за отриманою спеціальністю, а в роті автоматників на західному кордоні України. І лише 1943 року, напередодні битви за визволення Києва, його призначили відразу заступником редактора дивізійної газети. Щоб здобути інформацію безпосередньо з переднього краю, військовий журналіст двічі за допомогою дерев'яних ночв перепливав на правий берег Дніпра. Під вибухи снарядів нотував спостереження, прізвища і героїчні вчинки наших бійців. Коли я гортав пожовклу від часу підшивку дивізійної газети, яку зберіг ветеран, ніби відчував гарячий подих тих боїв, холодну глибину дніпровської води, забарвлену кров'ю бійців-визволителів столиці України. За особисту мужність і оперативне висвітлення у дивізійній газеті битви за Київ отримав першу медаль «За відвагу».

У складі редакції дивізійної газети «В атаку!» капітан Оксюта дійшов до Берліна. По радіо він прийняв повідомлення про капітуляцію нацистської Німеччини й одразу наказав розмістити на першій шпальті цю історичну інформацію. Пригадуючи ту подію 9 травня 1945 року, Яків Григорович розповідав: «Потім мені довелося повести журналістів і поліграфістів газети в останню атаку на ворогів. А сталося це за таких обставин. З кільця оточення вирвалася група недобитих гітлерівців, які вийшли зі зброєю в руках у район розташування редакції. Я оголосив тривогу і очолив атаку. Не думав про те, що моя команда налічувала менше десяти бійців. Не очікували несподіваної зустрічі з нами й фашисти, які на мить розгубилися. Невідомо, чим би закінчилося таке бойове зіткнення, якби не поява наших танкістів. Вони вогнем і гусеницями знищили ворога».

СВІДОК ТОГО СВЯТА — ПРОСТРІЛЕНА ПІЛОТКА

Миколі Невпрязі на все життя запам'яталися початок війни та її кінець. На той час він вчився на прокатника у місті Дніпродзержинську. По радіо повідомили, що почалася війна. На мітингу закликали присутніх нещадно бити ворога. Минуло кілька днів, і фашистські літаки розбомбили цех місцевого заводу, при цьому загинув його майстер і кілька робітників. Їхні тіла поклали біля прохідної заводу. Коли Микола побачив їх, дав собі клятву відплатити ворогу за ці злодіяння. У вересні 1944-го хлопця призвали в діючу армію, і того ж року він став Героєм Радянського Союзу. Ось як описав його подвиг у представленні до цієї нагороди командир 1077-го стрілецького полку гвардії майор Орєхов: «У ніч з 4 на 5 грудня 1944 року при форсуванні річки Дунай тов. Невпряга першим досяг вплав правого берега, бо його човен було перекинуто ворожим снарядом, і з криком «ура» він кинувся у траншеї противника. При цьому в рукопашному бою знищив 8 солдатів і обслугу станкового кулемета противника». Звання Героя Радянського Союзу командиру відділення Миколі Невпрязі присвоїли 24 березня 1945 року.

> *«Вискочив радист і заволав: «Війні кінець!» А вже за ним почули голос Левітана: «Перемога!!!» Розпочалася стрільба-пальба. Вгору полетіли пілотки, кашкети»*

Під час вуличних боїв у Будапешті він кілька разів був на волосину від смерті. Якось заскочив у будинок, а фашист схопив його за горло і почав душити. Врятувало те, що був кандидатом у майстри спорту. Вивернувся з під німця, кинув його на землю і добив. А іншого разу при зачистці приміщення побачив у дзеркалі, як ворог заніс над спиною ножа. Різко повернувшись, Микола Невпряга автоматною чергою випередив його. До речі, з нагоди 80-річчя з дня народження ветерана нагородили іменною зброєю — автоматом ППШ, який правдою і вірою служив йому на фронті.

Поділився ветеран і спогадами про те, як він зустрів перемогу: «Увечері виходить дружина комбата із штабу і каже: «Хлопці, війна закінчилась!» Ми ще нічого не зрозуміли, коли за нею вискочив радист і заволав: «Війні кінець! Війні кінець!» А вже за ним почули голос Левітана: «Перемога!!!» Що потім почалося, важко передати. Розпочалася стрільба-пальба. Вгору полетіли пілотки, кашкети. У повітрі прострелили мою пілотку. Довго зберігав її як пам'ять про цю подію. Вранці наступного дня у кожному підрозділі з'явилися бойові листки, фронтові газети. І, звісно, старшина привіз горілку в бідоні. Пили за перемогу!..»

Володимир ЧІКАЛІН

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів) оголошує конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

На посади осіб офіцерського складу:

старший викладач кафедри тактики факультету бойового застосування військ, ШПК — «підполковник», тарифний розряд 43;

викладач кафедри тактики факультету бойового застосування військ, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри вогневої підготовки факультету бойового застосування військ, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри тактико-спеціальних дисциплін факультету бойового застосування військ, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри автомобілів та автомобільного господарства факультету бойового застосування військ, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри комплексів та приладів артилерійської розвідки факультету ракетних військ і артилерії, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри ракетних військ і артилерії факультету ракетних військ і артилерії, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету ракетних військ і артилерії, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

заступник начальника факультету підготовки спеціалістів бойового (оперативного) забезпечення з навчальної та наукової роботи — начальник навчальної частини, ШПК — «підполковник», тарифний розряд 48;

викладач кафедри інженерних спеціальних дисциплін факультету підготовки спеціалістів бойового (оперативного) забезпечення, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри тактики підрозділів бойового (оперативного) забезпечення факультету підготовки спеціалістів бойового (оперативного) забезпечення, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри інженерної техніки факультету підготовки спеціалістів бойового (оперативного) забезпечення, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри іноземних мов та військового перекладу, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

викладач кафедри мобілізаційної, організаційно-штатної, кадрової роботи та оборонного планування, ШПК — «майор», тарифний розряд 33;

заступник начальника кафедри управління повсякденною діяльністю військ та тилового забезпечення, ШПК — «підполковник юстиції», тарифний розряд 48;

викладач кафедри управління повсякденною діяльністю військ та тилового забезпечення, ШПК — «майор», тарифний розряд 33.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів на посади:

На посаду заступника начальника факультету з навчальної та наукової роботи — начальника навчальної частини — особи, які мають ступінь вищої освіти «магістр», оперативно-тактичний рівень військової освіти, науковий (освітньо-науковий) ступінь (за профілем діяльності), вчене звання професора (доцента, старшого наукового співробітника, старшого дослідника), стаж науково-педагогічної (наукової) роботи не менше п'яти років.

На посаду заступника начальника кафедри — особи, які мають науковий (освітньо-науковий) ступінь, вчене звання професора (доцента, старшого наукового співробітника, старшого дослідника), стаж науково-педагогічної (наукової) роботи не менше п'яти років, а також досвід військової служби на командних посадах та посадах керівного складу в органах військового управління (військових частинах).

На посаду старшого викладача — особи, які мають ступінь вищої освіти «магістр», досвід участі у бойових діях або особи, які мають ступінь вищої освіти «магістр», досвід військової служби на посадах за фахом.

На посаду викладача — особи, які мають ступінь вищої освіти «магістр», досвід участі у бойових діях або особи, які мають ступінь вищої освіти «магістр», досвід військової служби на посадах за фахом.

Для участі в конкурсі подаються такі документи:

рапорт; автобіографія; копії документів про освіту, кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання; службова та медична характеристики; копія службової картки; довідка про проходження військової служби; копія посвідчення учасника бойових дій (за наявності); письмова згода на збір та обробку персональних даних, список наукових праць (винаходів).

Термін подання документів — 27.05.2018.

Довідкова інформація за телефоном: (032) 258-44-96, 258-44-48.

Документи подавати за адресою: 79012 м. Львів-12, вул. Героїв Майдану, буд. 32.

***

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів) оголошує конкурс на заміщення вакантних посад педагогічних працівників Військового коледжу сержантського складу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

На посади осіб офіцерського складу:

викладач циклової комісії автомобільної техніки відділення підготовки Військового коледжу сержантського складу, ШПК — «майор», тарифний розряд 18;

викладач циклової комісії цивільної безпеки відділення підготовки Військового коледжу сержантського складу, ШПК — «майор», тарифний розряд 18;

викладач циклової комісії із загальновійськових дисциплін відділення підготовки Військового коледжу сержантського складу, ШПК — «майор», тарифний розряд 18;

старший викладач циклової комісії музичного мистецтва відділення підготовки Військового коледжу сержантського складу, ШПК — «підполковник», тарифний розряд 19;

викладач циклової комісії музичного мистецтва відділення підготовки Військового коледжу сержантського складу, ШПК — «майор», тарифний розряд 18.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів на посади:

особи, які мають ступінь вищої освіти «магістр», досвід військової служби на посадах за фахом.

Для участі в конкурсі подаються такі документи:

рапорт; автобіографія; копії документів про освіту, кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання; службова та медична характеристики; копія службової картки; довідка про проходження військової служби; копія посвідчення учасника бойових дій (за наявності); письмова згода на збір та обробку персональних даних.

Термін подання документів — до 27.05.2018.

Довідкова інформація за телефоном: (032) 258-44-96, 258-44-48.

Документи подавати за адресою: 79012, м. Львів-12, вул. Героїв Майдану, буд. 32.

***

Київське квартирно-експлуатаційне управління оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об'єкт оцінки: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення загальною площею 1 649,20 кв. м в будівлях: інв. № 1 — площею 57,50 кв. м, інв. № 2 — площею 428,00 кв. м, інв. № 3 — площею 491,50 кв. м, інв. № 4 — площею 179,30 кв. м, інв. № 5 — площею 423,30 кв. м, інв. № 6 — площею 69,60 кв. м військового містечка № 26.

Місцезнаходження об'єкта оцінки: Київська обл., Васильківський р-н., хутір Залізний.

Балансоутримувач: Київське квартирно-експлуатаційне управління.

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати.

Орієнтовна дата оцінки: 30.04.2018.

До участі в конкурсі залучаються суб'єкти оціночної діяльності — суб'єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу І Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в ньому надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що там містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються поміткою «Згідно з оригіналом» із зазначенням дати завірення копії, назви посади, ініціалів та прізвища уповноваженої особи, яка завіряє копію, та її особистим підписом.

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з поміткою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних з виконанням робіт, строку виконання, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10 год. 30 хв. 25 травня 2018 року за адресою: м. Київ, вул. Ав. Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Київське квартирно-експлуатаційне управління оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об'єкт оцінки: нерухоме військове майно — частина нежитлових приміщень загальною площею 276,60 кв. м будівлі № 74 військового містечка № 63.

Місцезнаходження об'єкта оцінки: м. Київ, пр. Повітрофлотський, 28.

Балансоутримувач: Національний університет оборони України імені Івана Черняховського.

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати.

Орієнтовна дата оцінки: 30.04.2018.

До участі в конкурсі залучаються суб'єкти оціночної діяльності — суб'єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу І Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в ньому надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що там містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються поміткою «Згідно з оригіналом» із зазначенням дати завірення копії, назви посади, ініціалів та прізвища уповноваженої особи, яка завіряє копію, та її особистим підписом.

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з поміткою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних з виконанням робіт, строку виконання, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться об 11 год. 00 хв. 25 травня 2018 року за адресою: м. Київ, вул. Ав. Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Київське квартирно-експлуатаційне управління оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Об'єкт оцінки: нерухоме військове майно — частина даху будівлі інв. № 62 загальною площею 12,00 кв. м (частина даху — 8,00 кв. м для розміщення обладнання та частина даху — 4,00 кв. м для розміщення 4 антено-місць) військового містечка № 113.

Місцезнаходження об'єкта оцінки: м. Київ, вул. Дегтярівська, 19.

Балансоутримувач: Київське квартирно-експлуатаційне управління.

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати.

Орієнтовна дата оцінки: 30.04.2018.

До участі в конкурсі залучаються суб'єкти оціночної діяльності — суб'єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу І Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в ньому надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що там містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються поміткою «Згідно з оригіналом» із зазначенням дати завірення копії, назви посади, ініціалів та прізвища уповноваженої особи, яка завіряє копію, та її особистим підписом.

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з поміткою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов'язаних з виконанням робіт, строку виконання, який не повинен перевищувати 7 календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до Київського КЕУ не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться об 11 год. 30 хв. 25 травня 2018 року за адресою: м. Київ, вул. Ав. Антонова, 2/32, каб. 15.

Документи надсилати поштою на адресу: 03186, м. Київ, а/с 37, Київське КЕУ; надавати особисто за адресою: м. Київ, вул. Курська, 13А, каб. 107.

Телефон для довідок: (067) 405-01-40 або (044) 242-81-99.

***

Київське квартирно-експлуатаційне управління інформує про підсумки конкурсів з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

За результатами конкурсів з відбору суб'єктів оціночної діяльності, що відбулися **27 квітня 2018 року,** переможцем визнано ФОП Рябченко О.М. на проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна, а саме:

— частина технічного майданчика загальною площею 13,00 кв. м (частина технічного майданчика (частина технічного майданчика під розміщення телекомунікаційного обладнання — 10,00 кв. м, частина технічного майданчика під розміщення 3 антено-місць — 3,00 кв. м), в/м № 110, за адресою: м. Київ, вул. Фучика, 7, балансоутримувач — Київське КЕУ;

— нежитлові приміщення загальною площею 37,80 кв. м в будівлі інв. № 74, в/м № 54, за адресою: м. Київ, вул. Госпітальна, 18, балансоутримувач — Київське КЕУ;

За результатами конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, що відбувся **27 квітня 2018 року,** переможцем визнано ФОП Чебаков О.І. на проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна, а саме:

— частини нерухомого військового майна загальною площею 8,00 кв. м, будівлі № 10, в/м № 63, для використання під розміщення на площі 5,00 кв. м обладнання та на площі 3,00 кв. м 3 антено-місць, за адресою: м. Київ, пр. Повітрофлотський, 28, балансоутримувач — Національний університет оборони України імені Івана Черняховського;

— частина нерухомого військового майна загальною площею 6,00 кв. м, будівлі № 73, в/м № 63, для використання під розміщення на площі 3,00 кв. м обладнання та на площі 3,00 кв. м 3 антено-місць, за адресою: м. Київ, пр. Повітрофлотський, 28, балансоутримувач — Національний університет оборони України імені Івана Черняховського;

— частина нерухомого військового майна загальною площею 6,00 кв. м, будівлі № 90, в/м № 29, для використання під розміщення на площі 3,00 кв. м обладнання та на площі 3,00 кв. м 3 антено-місць, за адресою: м. Київ, пр. Повітрофлотський, 30, балансоутримувач — Національний університет оборони України імені Івана Черняховського.

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Житомира ЗС України оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати у зв'язку із укладанням договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Житомир, а саме:

— нежитлові приміщення майстерні інв. № 346 площею 102,8 кв.м, за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, смт Озерне, військове містечко № 84.

Запланована дата оцінки: 31.05.2018.

Претендентам на участь у конкурсі потрібно надати конкурсній комісії документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів завіряються поміткою «Згідно з оригіналом». Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається окремо в запечатаному конверті з поміткою «Конкурсна пропозиція» і має містити:

1. Вартість виконання робіт.
2. Строки виконання робіт з оцінки (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об'єкт оцінки) — не більше 10 днів (у разі необхідності — 3 дні для доопрацювання звіту).
3. Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10.00 годині в Квартирно-експлуатаційному відділі міста Житомира за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 через чотирнадцять календарних днів з дня опублікування цієї інформації.

Заяви приймаються за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 (каб. 15).

Додаткову інформацію можна отримати в економіста з договірних та претензійних робіт КЕВ м. Житомира (каб. 15) або за тел.: (0412) 22-77-76.

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Житомира ЗС України оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати у зв'язку із укладанням договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Житомир, а саме:

— частина нежитлових приміщень їдальні інв. № 139 площею 31,1 кв.м, за адресою: м. Житомир, просп. Миру, 42, військове містечко № 1.

Запланована дата оцінки: 31.05.2018.

Претендентам на участь у конкурсі потрібно надати конкурсній комісії документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів завіряються поміткою «Згідно з оригіналом». Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається окремо в запечатаному конверті з поміткою «Конкурсна пропозиція» і має містити:

1. Вартість виконання робіт.
2. Строки виконання робіт з оцінки (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об'єкт оцінки) — не більше 10 днів (у разі необхідності — 3 дні для доопрацювання звіту).
3. Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10.00 годині в Квартирно-експлуатаційному відділі міста Житомира за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 через чотирнадцять календарних днів з дня опублікування цієї інформації.

Заяви приймаються за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 (каб. 15).

Додаткову інформацію можна отримати в економіста з договірних та претензійних робіт КЕВ м. Житомира (каб. 15) або за тел.: (0412) 22-77-76.

***

Інформація про переможця конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати:

№ п/п	Опис об'єкта оцінки	Площа, кв.м	Адреса об'єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлове приміщення будівлі №3, в/м 10, під розміщення складу	40,0	Львівська обл., м. Броди, вул. 22 Січня, 82	На фактичну дату
2	Нежитлове приміщення будівлі №2, в/м 10, під розміщення складу	132,3	Львівська обл., м. Броди, вул. 22 Січня, 82	На фактичну дату

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс:

КЕВ м. Тернопіль, адреса: 46000, м. Тернопіль, вул. Галицька, 1.

Переможцем по даному об'єкту визнано **суб'єкта оціночної діяльності — ПП «ЕкспертМАШ»,** який запропонував найвигідніші умови виготовлення звітів про експертну оцінку орендованого майна для визначення розміру орендної плати.

***

Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України оголошує всеармійський конкурс «кращий винахід року»

Прийом конкурсних матеріалів здійснюється до 30 вересня 2018 року. Умови конкурсу розміщені на офіційному сайті Міністерства оборони України www.mil.gov.ua у розділі «Діяльність» у рубриці «Наші конкурси» за темою: **«Всеармійський конкурс «Кращий винахід року» — 2018»**

Конкурсні матеріали надсилати на адресу:

Повітрофлотський проспект, буд. 28, м. Київ, 03049, Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

Контактні телефони: (044) 271-08-73, (кур'єр 21373), тел./факс: (044) 520-12-84.

***

7 травня 2018 року відбулося засідання постійно діючої комісії з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України.

Порядок денний: розгляд питання щодо проведення конкурсного відбору на заміщення посади керівника державного підприємства «Готель «Козацький» Міністерства оборони України відповідно до конкурсу, оголошеного наказом Міністерства оборони України від 30.03.2018 № 46ДС/КП (зі змінами).

За результатами роботи комісії встановлено, що у зв'язку з відмовою двох учасників від участі в зазначеному конкурсному відборі та повернення їм поданих документів залишився один учасник.

При цьому відповідно до абзацу другого пункту 19 Порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2008 № 777, **у разі подання пропозиції лише від одного учасника конкурс не проводиться.**

Отже, за результатами засідання постійно діючої комісії з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що належать до сфери управління Міністерства оборони України **вирішено:**

Вважати таким, що конкурс на заміщення вакантної посади керівника ДП «Готель «Козацький» Міністерства оборони України, оголошений наказом Міністерства оборони України від 30.03.2018 № 46ДС/КП (зі змінами), у зв'язку із поданням конкурсної пропозиції лише від одного учасника **не відбувся.**

Старший лейтенант медичної служби Лідія Іщенко ще зі шкільної парти мріяла стати лікарем. Тож після Житомирського обласного ліцею з посиленим вивченням біології та хімії Лідія вступила до Вінницького національного медичного університету ім. Пирогова. Та події на Донбасі влітку 2014-го змусили дівчину переосмислити ставлення до життя та обраної професії, а точніше — скорегувати їх. І за прикладом старшого брата — військового хірурга, який з перших днів брав участь в антитерористичній операції, Лідія вирішила стати військовим медиком. Два роки тому вона уклала контракт зі Збройними Силами України, тепер служить у Військово-морському ліцеї в Одесі. Має бажання надавати допомогу нашим бійцям в районі виконання бойових завдань.

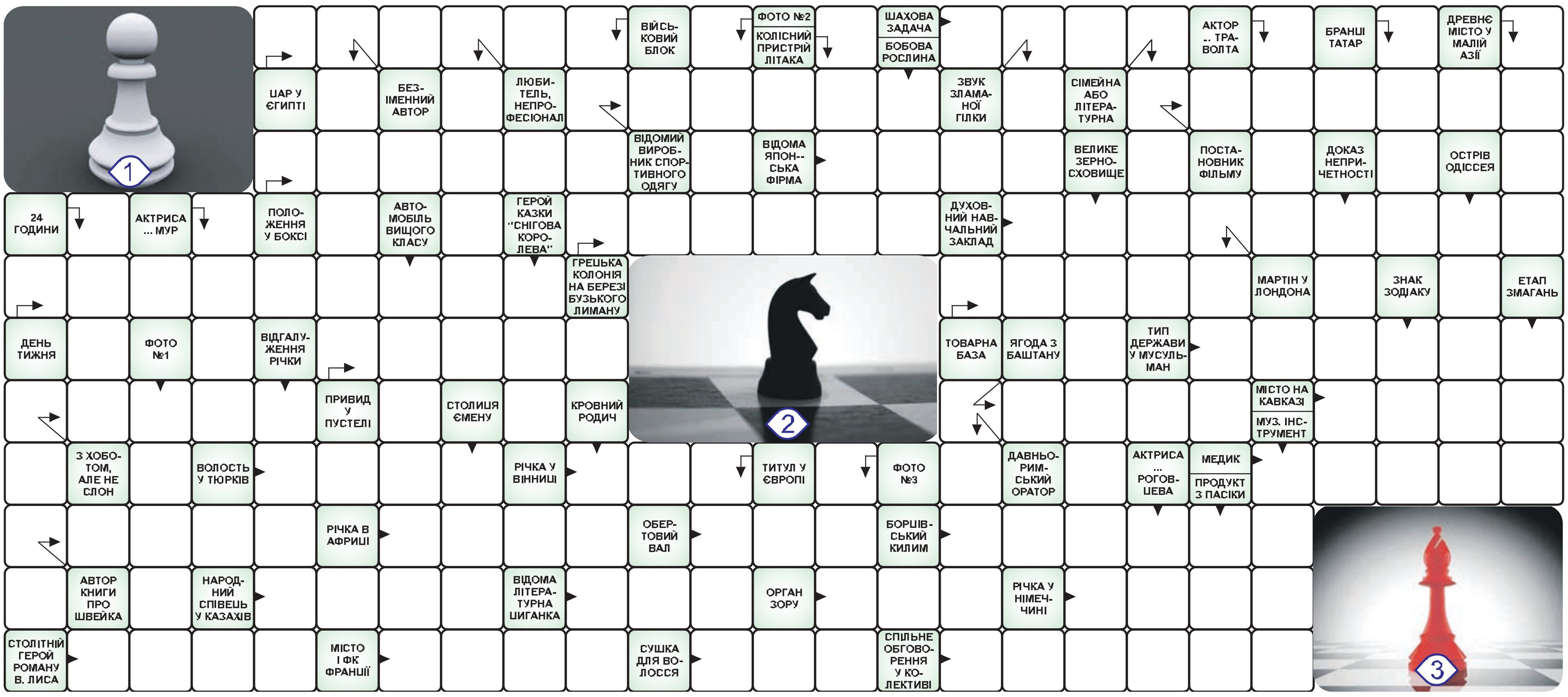
Євгеній СИЛКІН

ВЕСНА І ВІЙНА

Весна не знає, що іде війна,
Вона квітує, пестить і співає,
Вона красива, трепетна, ясна,
І все навколо радісно буяє.
Ось на окопах квіти розцвіли,
Каштан свічками раптом загорівся.
І пташечки мовчати не змогли,
Хоч снайпер поруч з ними причаївся.
А там, де ще недавно йшли бої,
Цвітуть тюльпани і волошки сині,
Співають наші славні солов'ї,
Кує зозуля у дубовім гіллі.
Весна іде чарівна, запашна,
Хвилює серце, душу зігріває.
Весна не знає, що таке війна,
Вона квітує, пестить і співає…
Та почали криваві поля
Так рясно-рясно маками повсюди…
Війну відчула на собі земля,
І на собі війну відчули люди.
І плаче мати в чорному вбранні,
І плачуть діти, бо убили тата,
І червоніють маки навесні,
Як кров людська…
Чого ж їх так багато?
Небес синіє ясна глибина,
Гніздо лелек на груші коло хати…
Весна не знає, що іде війна,
Вона квітує радісно й багато…

Надія КРАСОТКІНА

Сканворд підготував Василь СОЛТИС, Тернопіль

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф» (вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 30909 Замовлення 61702

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Костянтин МАШОВЕЦЬ, Вадим КОВАЛЬОВ

Провідний літературний співробітник — Наталія ЧИЖЕВСЬКА

Адреса редакції:
вул. Московська, 45/1, будівля 33, м. Київ, 01015

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 285-70-12

Передплатний індекс — 68618

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)
Р — Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети. Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора. При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114